kanun lâyihası ile daha muntazam ve mazbut bir hale getirilecek..

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri: Siirt Meb'usu MAHMUT

Almanlar imza edebilmek için misaka yeni bir şekil vermek istiyorlar.

FİATI 5 KURUŞTUR | 8 inci sene No. 2630 | PERŞEMBE | 8 HAZİRAN 1933 | Tel: { Müdür 24318, Yazı müdürü 24319 / İdare ve Matbaa 24310

Bulgar Kralı Hz. Trende Hariciye Vekilimizle Görüştüler

Yanlış bir görüş

Son zamanda gazetelerden başka mecmualar da bir ehemmiyet aldı. Bu ki neşir vasıtası arasında âdeta bir iş ölümü takarrür etmiştir. Gazeteler viratle geçen hadiseleri bildirmeğe, mecmualar istikamet veren fikirleri ufassal surette tetkik etmeğe yarıor. Bu itibarla mecmuaların neşriyagazetelerinkinden az ehemmiyette eğildir.

Geçende bir Alman mecmuasında ir yazı intişar etti. Yazıda Türkiye izü geçtiğinden dikkati celbediyor. ahusus bu mecmua, birkaç sene zarında bir iki bin nüshadan otuz bin üshaya kadar neşir nısıf kutrunu geişletmiş olduğu için tamim ettiği firlerin tesir dairesi büyümüştür. Yeni milli Alman cereyanına tamamile raftar olan bu nüfuzlu mecmuanın dı (Die Tat) dır. Çıkaranlar genç münevver bir zümredir. Genç, yaharpte askerlik edip te şimdi kırk aşı etrafında bulunanlar. Bu nesil, alûm olduğu üzere, bugün Alman ukadderatını eline almıştır. Millî ceyan bu neslin işidir.

Yazının mevzuu şudur: Tazyik edin milletler var. Rusya bunlardan bidir ve bir ihtilâl yapmıştır, millî varını kazanmıştır. Bunu takiben Türye bir ihtilâl yaptı, bugün hür ve üstakildir. Nihayet, galiplerden samasına rağmen, harpten memnun kmıyan İtalya bir ihtilâl yapmış, mil vahdetini temin etmiştir. Şimdi sıra almanyanındır. Almanya da ihtilâl ya yor. Fakat bu diğerlerine benzemiye ktir. Zira bu en derin bir ihtilâl ocak, hürriyet kavgasının tam ifadei teşkil edecektir. Alman ihtilâlinin beş sene gecikmesi, Alman millei teşkil eden sınıfların ve tabakalarının haricî tazyikler altında yuğurulak tek kütle olması için zaman geçesindendir. Bugün Almanyada yepni bir Alman tipi var. Bu tipe göre vlet her şeydir. Devletin haricinde şey yoktur. Tekmil millet fakir ştüğü ve bir seviyede olduğu için sınıf tezadı, ne de sınıf anlaşması lmamıştır. Devlet haricinde meslek, ane ve istikbal yoktur.

Buraya kadar serdedilen fikirler üzerinde duracak değiliz. Türk istikhareketi ve Türk inkılâbı diğer milerin ihtilâlleri arasında ve ayni silsilenin devamı gibi gösteriliyor. Dünhâdiselerini herkes dilediği gibi anlayabilir. Ancak bizi tevkif eden bunun sonraki mütaleadır. Genç ve müvver dediğimiz zümrenin liri Her Zehrer'e göre Alın ihtilâli millî ihtilâllerin en kâmül etmişidir. Bu ihtilâl nümuneE. En son yapılan ve millî cereyanın nihaî şeklini gösterecek olan bu lâl ile öyle bir yeni (devlet şekli) unacaktır ki, liberalizmin yerine ecek devlet, işte bu devi olacaktır. Almanya, kenkurtararak, tazyik eden diğer milletleri de kurtaracak. Asya, Afrika ve Cenubî Amerika birçok memleketleri var ki siyasî aranlar içindedir. Bunlar hep (çahal) arıyorlar. Avrupanın şarkın yukarıdan Karadenize kadar inen çok memleektler var ki, bunlar da pten aldıkları liberal devlet şeklibaşka şekille değiştirmek istiyorlar. Almanya bütün bu hareketlerde nune olabilecektir. Denebilir ki nanya tekmil dünyanın ağırlığını uzlarında taşıyor.

Fikir budur. Diğer memleketler tkındaki mütalealara karışılmaz. tat Türkiyenin millî cereyan için il bir hamle gösterdiğini cihan müştür. Türk istiklâli çoktan te edilmiştir. Türkiye, bu istiklâle anarak, inkılâbını hesap ve müvae içinde yürütmektedir. (Millî lık) ve (millî kurtuluş), bunlar kaları için belki yeni telâffuz edisözler, belki henüz tahakkuk edeniş ideallerdir. Lâkin Türkiyede sözler ve bu formüller on beş sevvel telâffuz edilmiş ve çoktan tahkuk ettirilmiştir.

Millî istiklâl işinde hariçten öğrenemiz nedir? Millî hareket etrafınhariçte yapılan şeylerden fazlaca damız var mı? Misal olarak daha en hafta Almanyada en salâhiyet bi şahsiyetlerden birinin (dil) ve ih) hakkındaki beyanatını zikret kabildir. Bu beyanat fırka gazerinin birinci sahifelerine büyük lerle geçmiştir. Deniyor ki, (dil nil milleti toplayan bir kuvvettir. u mukaddes tanırız. Dile ehemmivereceğiz). Fakat Türkiyede dil yanı, dile ehemmiyet vermek siya senelerden beri devam ediyor. Hat büyük dil kurultayile nihaî gayele yaklaşmaktadır bile. Gene ayni natta (tarih yeni baştan tedvin neli, Alman tarih kitapları yeniazılmalıdır) denmektedir. Fakat e de Türkiye çoktan başlamıştır. in Türkiye yeni tarihini hazırlı Hattâ bitirmek azmindedir. e yalnız iki misal ki, hariçte gö bir takım yeni millî hareketlere iyenin daha evvelden başladığıösterebilir. Bundan maksat tefâ değildir. Sadece görülmiyen bir kati göstermektir. Türkiye, tekmil bir tazyik dünyası karşısında ve uzun yorgunluklardan sonra ve hiç dinlenmeğe de lüzum görmeden millî hareketine başlamış ve onu başarmıştır. Tereddüt ve istihale devresiz olarak tek hamlede yapılan bu hareketten hür ve müstakil Türkiye doğdu. Millî hareket gerimizde kalmıştır. Bize düşen arkadan geleceklere muvaffakıyet temennisi olabilir.

Müderris
Nizamettin ALİ

Sofyadan geçerken Bulgar Kralının bir cemilesi

Hariciye Vekilimizin kompartimanına geldiler, 40 kilometre beraber gittiler

Tren ayrılırken yüksek sesle Türkiye hakkında muhabbetlerini izhar ettiler

Bulgar kralı Boris Hz.

SOFYA, 7. A. A. — Hariciye Vekilimiz Tevfik Rüştü Beyi Londraya'ya götüren tren Filibeden sonra Kriçin istasyonuna varınca, Bulgar ve Türkten mürekkep oldukça kalabalık halkın tezahüratı içinde Bulgar Kralı Hazretleri trene gelmiş ve doğruca Türkiye Hariciye Vekilinin kompartmanını açarak:

" Senin trende olduğunu gördüm, obür istasyona kadar konuşmak için geldim, diye iltifat etmiştir.

Kompartmanda gazetelerini okumakla meşgul olan Tevfik Rüştü Bey bu çok dostane sürprizden fevkalâde memnun ve mütehassis olduğunu beyan ederek, Kral Hazretlerinin istikbaline şitap etmiş ve Türk heyetine ait diğer bir kompartımana girerek yalnız kalmışlardır.

Müteakıp istasyonda Kral Hazretleri otomobillerinin üçüncü istasyona gitmesini emretmişler ve Hariciye Vekilimizle konuşmalarında devam buyurmuşlardır. Kral

(Devamı 6 mcı sahifede)

Tıp fakültesi

Maarif vekili itirazlara cevap veriyor

Dr Reşit Galip B.

ANKARA, 7. A. A. — Tıp fakültesinin nakli etrafında gazetelerde yapılan neşriyata ve ileri sürülen endişelere cevap olarak Maarif Vekili Dr. Reşit Galip Beyfendi Anadolu Ajansına şu beyanatta bulunmuştur:

Darülfununun ıslah faaliyeti bütün esasları ve teferrüatiyle çizdiğimiz çığırda iyi yürüyüşle ileri gidiyor. İş sahalarından biri üzerinde halkımızın fikrinde belki bazı tereddütler uyandırabilecek neşriyat oldu. Bunları karşılamak ve her türlü tereddütlerin izalesine çalışmak vazifemdir. Bu neşriyat bizi yanlış bir yola girmiş olmak ve fazla olarak hatayı işlemekte çok acele etmekte bulunmakla ittiham eder görünmektedir. Böyle

(Devamı 6 mcı sahifede)

Patrikhane ve hahamhanelerin vaziyetleri

Bugünkü muğlâk vaziyeti tanzim için hükûmete salâhiyet verilecek

Öğrendiğimize göre memleketimizdeki ekalliyetlerin dinî birer müessesesi olmaktan başka hiç bir mahiyeti bulunmıyan Patrikhane ve Hahamhane gibi müesseselerin mevzuatımıza uygun bir şekilde idaresini temin maksadı ile yakında bazı kararlar ittihaz olunacaktır.

Bugünkü mevzuatımız din ile dünya işlerini ayırmıştır. Lausanne muahedesi de bu esası beynelmilel bir ahid olarak tesbit etmiştir. Bu dinî müesseselerin dünya işlerile alâkaları nı gösteren, zamanlara müstenit bulunan bugünkü teşekülleri ne mevzuatımıza, ne de Lausanne muahedesine uygun değildir.

Bu muğlâk vaziyeti tanzim için hükûmet M.Meclisinden selâhiyet alacaktır. Saltanat devrinde muayyen fermanlar ve nizamnamelerle mezkûr müesseselere verilen imtiyazlar kaldırılacak, bu müesseseler üzerinde hükûmetin mürakabesi temin olunacaktır.

M. Venizelos'a müthiş bir suikast yapıldı!

Eski başvekile birşey olmadı, fakat refikası altı yerinden yaralı..

Yunanistan heyecan içinde!

[Telgraflar evvel ki gece yarısı M. Venizelos'un Atina civarındaki bir köyden şehre dönerken yolda müthiş bir suikasta maruz kaldığını haber veriyorlar. Telgrafların verdiği tafsilâttan öğrenileceği üzre suikast daha evvelden tertip edilmiştir. Faillerin yakalandıklarına ve kim olduklarına dair haber gelmediği için suikastın kimler tarafından ve ne maksatla tertip edildiği kat'î olarak söylenemez. Ancak Selânikte yapılacak intihabat bütün gözleri oraya çevirmişti. İntihabatta kazanmak için M. Venizelos'un şahsı büyük bir rol oynadığına göre, suikasta intihabat siyasî bir sebep olarak gösterilebilir.]

Müthiş bir suikasta uğrayan M. Venizelos ve refikası

Suikast nasıl oldu!

ATİNA, 7. (Hususî) — Bu gece saat 24 te M. ve Mm Venizelos otomobille Kifissiadan Atinaya dönüyorlardı. Marussi civarına geldikleri zaman, otomobillerine arkadan gelen ve içlerinde kim oldukları malûm olmıyan otomobiller yetişmiş ve bu adamlar M. Venizelos'un arabasına doğru ateş etmeğe başlamışlardır. Tecavüzü bertaraf edebilmek için sabık başvekilin şoförü otomobile son sür'ati vermiştir. Mütearrızlar da hem takibe, hem ateşe devam etmişlerdir. M. Veniezlos'un otomobiline kırktan fazla kurşun isabet etmiştir.

(Devamı 6 mcı sahifede)

Afyon mübayaatı ve inhisar hazırlıkları başladı

Maamafih kanun neşredilmediği için henüz teşkilâta başlanmış değildir

Afyon İnhisarına ait kanun yakında Resmî gazetede ilân edilecektir. Bu kanuna göre tüccarın müstahsilen afyon satın alması serbesttir; yalnız afyon ihracı inhisar altına alınacaktır.

Yugoslavya ile geçen sene aktedilen itilâf mucibince afyon ihracatı iki hükûmet arasında müştereken yapılacaktır. Bu maksatla İstanbulda biri Türk diğeri Yugoslav olmak üzere iki mümessilden mürekkep bir büro teşkil edilecektir.

Afyon İnhisarı müdürlüğüne Sumerbank müdür muavini Ali Sami Beyin tayininin mukarrer olduğu bildirilmektedir. Ali Sami B. kanun neşredilmediği ve tayini âli taşdike iktiran etmediği

(Devamı 6 mcı sahifede)

Ali Sami ve Nizamettin Âlî Beyler

Vapurcular dün toplandı

Yeni şirket için tebellür eden iki fikirden biri seçilecek

Millî Vapurcular Birliğinde dün öğleden sonra posta vapurcuları bir toplantı yapmışlardır. Bu toplantıda, yeni kanun mucibince teşekkülü icap eden Türk Anonim Şirketi meselesi görüşülmüştür. İçtimada iki fikir ileri sürülmüştür:

1 — Vapurlara kıymet biçildikten ve şirket sermayesi ne olacağı bu suretle tekarrür ettikten sonra, şirket müessislerinin seçilerek faaliyete geçilmesi.

2 — Şimdiden müessisler seçilerek şirketin kuruluş hazırlıklarına başlanması.

Bu iki fikir etrafında münakaşalar yapılmış, neticede bir encümen seçilmiştir. Bu encümen, bunlardan hangisi muvafık olacağını tetkik edecek ve önümüzdeki hafta içinde yeniden toplanacak heyeti umumiye bu hususta kat'î kararını verecektir.

Vapurcular, vapurlarının cins, adet ve evsafını gösteren beyannamelerini dünden itibaren Deniz Ticaret Müdürlüğüne tevdia başlamışlardır. Beyannameler 15 hazirana kadar tamamen verilmiş olacaktır.

YAYLA KIZI

Aka Gündüz'ün en güzel romanı

Bugün başladı. 4 üncü sahifede

Mühimmat Fabrikaları

Beynelmilelleştirilmesini talep ettiler

CENEVRE, 6. A. A. — Anadolu Ajansının hususî muhabiri bildiriyor :

Silâh bırakımı konferansı dün silâh ve mühimmat fabrikalarıyla silâh ticaretinin kontrolu meselesini müzakere etti.

Cemal Hüsnü B.

Türkiye namına söz alan Cemal Hüsnü Bey bu mesele hakkında Türkiyenin evvelce konferansa tevdi ettiği teklifi hatırlatarak demiştir ki :

(Devamı 6 mcı sahifede)

Londra'da "Milliyet,,

Konferans haberlerini günü gününe Milliyet'te bulacaksınız..

Londra konferansı büyük harpten sonra milletler arasında yapılan ilk büyük içtimadır. Konferansa 66 devletin 1800 murahhassının iştiraki de bu toplantının büyüklüğünü gösteren delillerden birisidir. Konferansta müzakere edilecek meselelerin büyük ehemmiyeti ise bir çok defalar izah ve tafsil ettiğimiz gibi âşikârdır. Bütün dünya devletlerinin nazarlarını üzerine çeken konferansın yakından takibine ve arzedeceği safahatı günü gününe muhterem okurlarına bildirmeğe hususî bir ehemmiyet veren MİLLİYET bu maksatla bir arkadaşını Londraya göndermiştir. Bu arkadaşımız siyasî vukuf ve neşriyatını bütün karilerimizin tanıdığı AHMET ŞÜKRÜ Beydir. Ahmet Şükrü Bey konferansı en yakın bir alâka ile takip edecek, müzakere safhalarını her gün telgraf ve mektuplarile gazetemize bildirecek ve Londra'da bulunduğu müddetçe ayrıca İngiltere ve konferansa gelen dünya ricalile Milliyet için mülâkatlar yapacaktır.

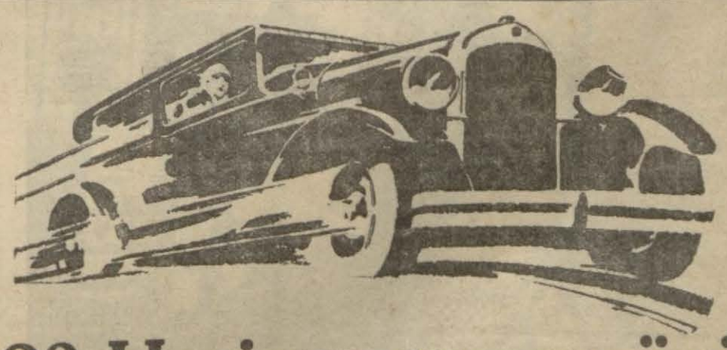

23 Haziran cuma günü otomobil yarışları

Nezihe Muhittin H. da yarışa giriyor!

Haziranın yirmi üçüncü cuma günü Istinye köprüsü ile Şişli asfalt yolu arasında yapılacak ikinci otomobil yarışı için hazırlıklar hümmalı bir faaliyetle ilerilemektedir. Yarış komitesine gazetemize ve Turing klübe yarışa girmek için müracaatlar artıyor. Bu seneki yarışların daha heyecanlı olacağı, yarışta daha yeni çehrelerin görüleceği anlaşılıyor. Bu arada hanımlar kategorisine Kadınlar Birliğinin eski reisi Nezihe Muhittin Hanımın da iştirak edeceği haber alınmıştır. Yarışa girecek otomobillerin şimdiden yolun tenha zamanında ekzersiz yaptıkları görülmektedir. Asfalt yol tamamile hazırlanmıştır. Alman çiftliği önündeki mühim viraja biraz daha meyil verilmiştir.

Bu seneki yarışta mühim sürprizler olacağı Prens Halim Beyin Mısırdan hususî bir yarış otomobili getireceği ve bir amatörün de Avrupadan yeni bir otomobille geleceği söylenmektedir.

Tarihî tefrika: 26

Yıldızdan Ordu Köşküne

Yazan: S. N.

Her hakkı (Milliyet) indir.

PATRİKHANELER MESELESİ

— 2 —

Rus manastırlarında bir cemiyeti hafiye. — Gizli cemiyetin teşkilâtı. — Manastırları kapatamıyorlar. — Ayinei devran, ne suret gösterdi?.

İstanbuldaki patrikhaneler, kiliseler, manastırlar arasında - tabii hükûmet, devlet, millet, memleket aleyhine olarak - sıkı bir tesanüt vardı. Başları dara geldiği veyahut herhangi bir lüzum ve ihtiyaç hissettikleri, yahut ta kritik bir vaziyet karşısında kaldıkları zaman, biribirlerine elden geldiği kadar muavenet gösteriyor, güçleri yettiği kadar patırdıdan çekinmiyorlardı.

Patrikhaneler ve diğer dinî müesselerin hariçten, ecnebi devlet ve milletlerden resmî, hususî şekillerde müzaheretten başka, aralarındaki bu tesanüt te kuvvetlerini arttırıyor, mevkilerini tahkim ediyordu.

Bu suretle meydanı kendilerine gayet müsait bulan, - daha doğrusu geniş ve serbest meydanı hazırlamış olan - dini müesseseler, artık iyice gemi azıya almışlar, bildikleri gibi at oynatıyorlar, hükûmete açıktan açığa diş gösteriyor, şımardıkça şımarıyorlardı.

Galatada Mumhane caddesinde "Andryafski" nam Rus manastırile diğer dört, beş manastır ve klise de mühim bir "cemiyeti hafiye" nin vücudü ve gizli cemiyetten de Ermeni komitesinin istifade etmekte olduğu Sultan Hamide haber verilmişti.

Padişah, senede bir defa, "Hırkai saadet" ziyareti için İstanbula gidişinde Tophane ve Galata caddesinden geçerdi. Mezkûr manastırlar, o mıntıka dahilinde bulunduğu cihetle işe, ehemmiyeti mahsusa verildi.

Yapılan derin tahkikat neticesinde filhakika M. Teodoroviç namında bir Rus rahibinin riyaseti altında bir cemiyeti hayriyenin mevcudiyeti tahakkuk etmişti. Cemiyetin maksadı, zahir de insaniyete ve bilhassa Rus ve ortodoks hacılara ve sair misafirlere hizmet ve muavenetten ibaretti.

Cemiyete dahil olanlar, on rubleden iki yüz elli rubleye kadar senevî bir iane parası vermeği taahhüt ediyorlardı. On ruble taahhüt edenlerin isimleri, numara tahtında defteri mahsusuna kaydolunuyor, elli rubleye kadar verenlere tunçtan ve iki yüz elli ruble verenlere gümüşten ve daha ziyade taahhüt edenlere altından birer madalya veriliyordu. Altın madalya alanların ayrıca bir kıyafet ve alâmeti mahsusaları vardı, madalyaların üzerinde de hamilinin isim ve şöhreti mahkûktu.

Mezkûr cemiyete girmek istiyen kimseler hakkında, gayet mahremane tahkikat yapılarak muvafık görülürse kabul edildiği ve cemiyete girenler meyanında yerli Rum ve Ermenilerden dahi bir hayli bulunduğu, derinleşen ve genişleyen tahkikatın safahatı ve neticelerinden anlaşılmıştı.

Sultan Hamit ki mutlak bir hükümdardı; memleketi istibdatla idare ediyordu. Padişahı harekâtında mesul muatıp ve muahaze edebilecek hiç bir kuvvet yoktu. Abdülhamit, kimseye sormadan, danışmadan, sonunda hesap vermeyi de düşünmeden bildiği gibi hüküm sürdüğü, - daha doğrusu, sürebildiği - zan ve vehmile yaşıyordu. Saraya, bendegâna ve kısır kafalı bazı erkân ve ricale göre, padişah, ferman ferma idi. Fakat hakikatte, kendi tebaaları olan ekalliyetlere, diş değil, söz bile geçiremiyordu. Patrikhaneler, kliseler ve komiteler, padişahın yüzüne gülüyorlardı..

Tahkikatın neticesi arzolunduğu zaman, Sultan Hamit, düşüncelere varmıştı. Mezkûr manastırları kapatmak mümkün olamıyacağını aklı kesmişti; buna, son derecede canı sıkıldı.

Işin ucu, Rus sefaretine dayanıyordu. Abdülhamit, söz geçirilemiyeceğini biliyordu; beyhude teşebbüslerle vakit kaybetmekten başka bir şey eline geçmiyecekti. Lâkin "nefsi nefisi" tehlikede idi; kollarını kavuşturup lâ kayıt kalnamazdı.

Sultan Hamit, "nefsi şahane" sini korumak için tedbirler aldı. Badema, "Hırkai saadete" deniz yolile gidilmesine karar verildi. Bunun için de Söğütlü yatı ile rükûbu şahaneye mahsus diğer iki istimbot tedarik olunmuştu.

İkinci tedbir olarak ta, Galatada Mumhane caddesindeki manastırın bulundukları mıntakanın inzibatına ehemmiyet verilmişti. Tarassut noktaları arttırılmış; sağ, sol arka ve ön cephelere düşen yerlerde daimî tarassutta bulunulmak üzere müteaddit odalar kiralanarak içlerine hafiyeler konulmuştu.

Bir hükûmetin aczini, meskenetini göstermek için bundan güzel misal olamaz. Bir padişah ki müstebidane saltanat sürüyorum, memlekete mutlak surette hükmediyorum iddia ve hayalindedir; kendi tebaasından korkmakta, onların toplandıkları yerlerin etrafına gözcüler koymaktadır.

Bu aczi, meskenetini, korkaklığını, pek tabii olarak patrikhaneler, kiliseler, ve saire gibi dinî müesseseler de gözlerile görüyor, kulaklarile duyuyordu; bunu gördük ve duyduktan sonra azıtmamaları, şımarmamaları kabil miydi?.

Fakat, bakınız "âyinei devran" ne suretler gösteriyor! Bugün, ne o, eski mutaassıp, müstebit Rus Çarlığının beslediği, körüklediği Rus manastırcıları, Rus hacıları var; ne de, o manastırlardan çekinen, tevehhüme düşen Sultan Hamit var.

Hattâ o manastırlardan birisi bugün, hükûmeti cümhuriyemizin idare şubelerinden birini teşkil eden Galata nahiye müdürlüğü tarafından işgal olunmakta, diğerleri de köhne zihniyetlere veda etmiş ve hali tabiisini almış bir vaziyeti sakinanede bulunmaktadır.

Bu inkılâp cilvesi, Rusyada ve bizde hâsıl olan terakkiyatı fikriyeyi canlı bir surette isbat etmekte olduğundan bilhassa yazılmağa ve anılmağa değer hâdiselerdendir.

(Arkası var)

Yarın:

PATRİKHANELER MESELESİ

— 3 —

Rum patrikhanesinin, "Anglikan" klisesile uyuşması. — Patrik, kral larla muhabere ediyor! — Patrikhane "tahriri nüfus" yapıyor!.

Mualim mektebinde sergi

Yeni bir sınıf ilâve edildiği için bu sene kimse mezun olmıyacak

Erkek muallim mektebinde el işleri sergisi açılmıştır. Sergide talebenin, elişleri muallimi Celâl Beyin nezareti altında vücude getirdikleri eserler çok beğenilmiştir. Bu meyanda yapılan mulâjlar içinde, genç mektepliler tarafından yapıldıklarına inanılmıyacak kadar kusursuz olanları vardır.

Sergiyi ilk mekteplerin sonuncu sınıf talebesi ziyaret etmektedir. Tatil devresinde elişleri ve kimya tatbikatına dair

Sergi münasebetile erkek muallim mektebinin tarihçesinden biraz bahsedelim:

Erkek muallim mektebi "Darülmuallimin" namı altında (1848) senesinde tesis edilmiştir. İstanbulda açılan meslek mekteplerinin Mühendishane, Bahriye, Tıbbiye ve Harbiyeden sonra beşincisidir. Mektebin ilk başmuallimi Yahya Tevfik Ef. isminde bir zattır.

Ilk sahadetname mektebin açılmasından nedense ancak yedi sene sonra verilmiştir.

Müdürleri arasında bir aralık müverrih Cevdet Pş. da bulunmuştur. Tarihçi Murat Bey, Abdurrahman Şeref Bey de uzun seneler Darülmuallimde hocalık etmişlerdi.

Mektebin ilk mezunlarından Selim Sabit Ef. 1273 de ilk defa olarak Avrupaya riyaziyat tahsiline gönderilmişti. Bu zat avdetinde Darülmuallimin ve Darülfünunda, Maarif nezaretinde, muhtelif mektepler müdürlüklerinde elli sene çalışmış, çocuklar için birçok kitaplar yazmıştır.

Meşhur heyetşinas Hasan Tahsin Ef. de vefatına yakın Darülmuallimde hocalığı vardır.

Erkek muallim mektebinin ilk binası Fatihte idi. On beş sene evvelki yangında yanan eski Fatih rüştiyesi Darülmuallimin olarak inşa edilmişti.

Mektep, şimdiye kadar birçok binalar değiştirmiş, Harbi umumide bir aralık Senjozef mektebine nakledilmiş. Mütarekede bazı sarsıntılar geçirmiş, ve Cümhuriyet devrinde kendini toplayarak bugünkü varlığına kavuşmuştur. Mektebin şimdiye kadar yetiştirdiği muallim miktarı 3000 den fazladır.

Son yirmi senelik müddet zarfında mektebin müdürlüklerinde bulunanlar Sâdı, eski maarif müsteşarlarından Reşat, Ebülmuhsin Kemal, Selim Sırrı, Talim ve terbiyeci İhsan, Sıvas mebusu İbrahim Alâeddin, riyaziye muallimlerinden Mahmut Ekrem Beylerdir.

Mektebin şimdiki müdürü eski maarif müfettişlerinden Saffet Bey, başında bulunduğu gündenberi idare ve tedris işleri bir kat daha yoluna girmiştir.

Erkek muallim mektebine yeniden bir sınıf ilâve edildiği için bu sene kimse mezun olmıyacaktır.

HARİCİ HABERLER

Berlinde bir Cinayet

Bir Afganlı talebe Afgan sefirini öldürdü

BERLİN, 7. A. A. — Ajans Volffdan :

Berlin Afganistan sefiri, bir efgan talebesi tarafından öldürülmüştür. Talebe, vatan endişesi ile bu cinayeti yaptığını, kendisinin, Efganistan'da bugünkü rejimi devirmeğe çalışan hareket taraftarı olduğunu söylemiştir.

BERLİN, 7. A. A. — Afganistan sefirinin katili, efgan hükûmeti tarafından Almanyaya tahsile gönderilmiş genç bir talebedir.

Ölen sefir, bugünkü Afganistan kralının kardeşi idi.

BERLİN, 7 A.A. — Efgan sefirinin katli belki siyasî bir cinayet olabilir, fakat ayni zamanda bunun "Kan davası" ndan doğan bir intikâm olmak ihtimali de vardır. Cemal Paşa ile eskiden çalışmış olanlardan birisi "Ruhr-Blatt" gazetesinde verdiği bir beyanatta Amanullah taraftarı talebenin Efganistanın sabık Moskova sefiri iken bir kaç ay evvel Kâbilde, Aman ile lehine çalıştığından dolayı katledilmiş olan Gulam Nebi Hanın akrabalarından olduğunu söylemiştir.

Cinayet memleket hariçi talâkki edilen sefarethane içinde yapıldığı için katilin hudut hariçine çıkarılacağı tahmin ediliyor.

Yüz İtalyan Tayyaresi

Yakında Atlas okyanosunu geçecekler

ROMA, A.A. — Atlas denizinde İtalyan hava seyahatine ayın dokuzu ile onbeşi arasında başlanacaktır. Fakat hava fazla fena olduğu takdirde, tayyareler geri döneceklerdir. Jeneral Balbo lüzumsuz yere, 100 tayyarecinin hayatını tehlikeye koymak istememektedir.

Ilk 3 istasyonun Amsterdam, Londra ve İzlanda'da Beikiavik olduğu malûmdur.

Şimdiye kadar verilen kararlar aleyhine olarak İtalyan tayyareleri izlanda ile Cirtvright arasını bir uçuşta geçeceklerdir. Bununla beraber Groenland'da bir imdat istasiyonu yapılmıştır. Filotillalar, hava fena olduğu takdirde buraya inebileceklerdir.

Cartvright'ten sonra istasyonları Shediac, Montreal ve Chikago olacaktır.

Dönüşte tayareler, önce Nevyork'a gidecekler, sonra Shediacedan Açores adalarına, Londonderry'ye ve nihayet Romaya geleceklerdir.

Bu dönüş yolu şimdilik muvakkattır.

Bir gazete daha

LONDRA, 7. A. A. — Daily Herald gazetesinin Almanyaya girmesi yasak edilmiştir.

Şimdi Almanya Düşünüyor

Misakın imzası onun tasvibine kaldı

BERLIN, 7 A.A. — Havas muhabirinden: Alman matbuatı, Fransa'nın Dörtler misakının ilk metninde yaptığı tadilâtı şiddetli bir surette münakaşa ve mevzuu bahsediyorlar, vaziyeti betbin bir şekilde görerek Almanya'nın muahedeleri yeniden tetkik aleyhtarı bir misakı imzalamıyacağını söyliyorlar.

Hitleri bekliyorlar

BERLIN, 7 A.A. — Siyasî mahafilde tahmin edildiğine göre başvekil Hitler Berline bugün geleceğinden dörtler misakı için ancak bu akşam bir karar almak kabil olacaktır.

M. Goering'in beyanatı

BERLIN, 7 A.A. — Volff Ajansı bildiriyor: Prusya başvekili M. Goering, Paris'te çıkan Petit Journal gazetesinin muhabirine şu beyanatta bulunmuştur:

"Dört devlet misakı, Fransa tarafından ileri sürülen ihtirazî kayitlerden sonra, fiil sahasında artık ne gibi bir kıymet ve ehemmiyeti haiz olabilir?

Almanya'ya yalnız söz ile ve yarı ağızla verilen hukuk beraberliğine Almanyada hiç kimse henüz inanmiyor. Hukuk beraberliği istediğimiz vakit bize "Peki" dediler, fakat bu muvafakat cevabını — Hukuk müsavirliğinin Fransanın emniyet ve selâmet ihtiyacına halel getirmemesi sartile — verdiler. Fransızların bu noktada ne demek istediklerini anlamıyorum. Gerçi Fransayı endişeye düşüren bir mazi vardır. Fakat bugünü de görmek, kavramak lâzım gelir. Biz bir çok sebeplerden dolayı bir harp yapmak istemiyoruz ve yapamayız. Fakat farzedelim ki, ileride iktidar mevkiine gelecek Alman hükûmetlerinden biri Fransaya taarruz etmek istesin...

Alman milletinin de Fransaya saldıracağını düşünmeğe imkân var mı?

Eğer bir gün gelir de bir müdafaa harbi zaruret halini alırsa, Alman milleti bu savaşı azim ve kuvvetle benimsiyecek ve yürütecektir. Fakat Alman milleti hiçbir vakitte bir tecavüz harbi yapmıyacaktır.

Misakta neler var?

PARIS, 7 A.A. — Dörtler misakı mukaddemesinin başlıca gayesi muahedenin tesbit ettiği usulleri, dört büyük devlet kararı haklarını istedikleri gibi kullanmakta serbest olan baska devletler hukukuna bir taarruz teşkil etmeden, daha müessir kılmağa matuftur.

Birinci madde, Ingiltere, Fransa, Italya ve Almanya'nın, fili bir müşterek siyaset takibi hususunda anlaştıklarını gösteriyor.

Ikinci madde, noktai nazar teatisinin bilhassa milletler cemiyeti muahedesinin takyit ettiği maddelerin bu meyanda, erazi statikosunun muhafazası için olan 10 üncü madde, ihtilâf vukuunda alınacak tedbireri gösteren 19 uncu madde, muahedelerin yeniden tetkikinden âhseden 19 uncu maddelerin tatbikatı gayesile olacağını kaydediyor.

Üçüncü madde, Cenevre silâhları bırakma konferansı müsbet bir netice alamadığı takdirde, dört devletin halledilmemiş meseleleri bir neticeye bağlamak üzere müzakere edeceklerini bildiriyor.

Dördüncü madde, büyük devletlerin de Avrupa'da kendileri için müşterek bir menfaat gösteren iktısadi meselelerin heyeti umumiyesini tetkik edebilecek lerini tavsiye eder.

Beşinci madde, misak müddetini 10 sene olarak tayin ediyor. Bu müddet bitince, dört devlet yeniden bir 10 sene için daha misakı uzatabilirler. Aksi takdirde sekizinci sene nihayetinde temdit edileceğine dair haber vermek lâzımdır.

Nihayet altıncı maddeye göre ihtilâf vukuunda, Fransız metnine müracaat edilecektir.

Bu muhtasar fakat tam tahlil, müzakeratın başlangıcında korkulan mahzurların, son metninde ortadan kaldırıldığını ispat etmektedir. Oyleki, Kücük Itilâf ta bugün artık misaka muhalefet etmemektedir.

Borçlara dair..

Amerikalılar Londradan teklif bekliyorlar

LONDRA, 7 (A.A.) — Malî mehafil, Vaşingtondan, İngiltere harp borçlarına 15 haziran taksitine ait bir tebliğ beklemektedir.

Resmî mehafilde mevcut malûmata göre vaziyette bir değişiklik yoktur. Yani M. Roosevelt taksit zamanı gelince, harp borçları tediyesinin yapılmasını beklemektedir.

VAŞİNGTON 7 (A.A.) — Beyaz evden bildirildiğine göre, İngiltere tarafından harp borçları tediyesine ait resmi hiç bir müracaat olmamıştır. Binaenaleyh, Amerika hükûmeti tarafından bir cevap hazırlanmakta değildir.

Varna'ya gelen İtalyan denizaltı gemileri

SOFYA, 7 (A.A.) — Varnaya gelen Trichero ve Delfino adlı İtalyan denizaltı gemilerinin süvarileri ve zabitleri kral ve kraliçe tarafından kabul edilmişlerdir.

Feci bir otobüs kazası

LUCKNOU, 7 (A.A.) — Bir geçit üzerinde trenle çarpışmış olan bir otobüsün içindeki 18 kişinin öldüğü haber veriliyor.

Şoför ile iki yolcu yaralanmışlardır.

SON DAKİKA

Yeni tarife hakkında gümrüklere tebligat yapıldı

ANKARA, 7 (Telefonla) — Ticaret muahedelerinde konsolide edilmiş eşyanın Gümrük tarife tah avvülâtı 9 ay sonra ve konsolide edilmemiş eşya tarifesi üzerindeki ta havvülât tarife kanununun 15 inci maddesi mucibince Resmi gazete ile ilânından üç ay sonra tasdik edilmesi lâzım geldiğinden yeni tarife kanununun altıncı maddesindeki, kanunun 31 Mayıs 933 ten itibaren mer'i olacağına dair hükmünün ancak hükûmetimizin Ticaret muahedesi veya Mudus aktetmemiş memleketlerin muvaredatına tatbik edileceği Gümrükler idaresine tebliğ olunmuştur.

Diğer taraftan yeni tarife kanununa merbut 2, 3 ve 4 numaralı listelerde vukua gelen bazı yanlışlıkların tashihine Meclisten bir müzeyyel kavun çıkacaktır.

Yeni tarife kanununa merbut tarife cetvelinin 401 numarasındaki tabirin tefsirine dair hükûmet bir tezkere ile Meclise müracaatta bulunmuştur.

İktısat Vekili cumartesi geliyor

ANKARA, 7. (Telefonla) — İktısat Vekili Celâl B. cuma akşamı Londraya gitmek üzere İstanbula hareket edecektir Kendisine müşavirleri ve kâtibi refakat edecektir.

Hariciye müsteşarı değişti

ANKARA, 7 (Telefonla) — Hariciye Vekâleti müsteşarlığını yapmakta olan birinci sınıf Elçi Menemenli Numan Rifat Bey büyük elçiliğe terfi edilmiş ve Vekâlette ihdas olunan umumî kâtipliğe tayin olunmuştur.

Lâ Haye Maslahatgüzarı Nuri Bey ikinci sınıf Elçiliğe terfi edilmiş ve Hariciye Vekâleti müsteşarlığına memur edilmiştir.

Hariciye dördüncü daire şefi Ahmet Cevat Beye ikinci sınıf Elçilik unvanı verilmiştir. Birinci daire şefi Emin Ali Bey Lâ Haye maslahatgüzarlığına, eski umumî müdürlerden Esat Bey de ikinci daire şefliğine tayin olunmuşlardır.

Tahlisiye idaresinin paraları

ANKARA, 7 (Telefonla) — Lausanne muahedesinden sonra tahlisiye idaresinin hükûmetimiz idaresinde işe başlaması üzerine mezkûr idarenin Osmanlı Bankasında n mevcut mevduatının geri alınması için Banka aleyhine açılan davanın mevduatın istirdatı mukabilinde sulhen halline İcra Vekilleri heyetince karar verilmiştir.

Mecliste bugün görüşülecek işler

ANKARA, 7 (Telefonla) — M. Meclisinin yarınki ruznamesinde yirmiden fazla iş vardır. Ödünç para verme işleri, Halk Bankası teşkili ve gayri menkul satışları hakkındaki lâyihalarla Matbuat Kanununda yapılacak tadilât bu meyandadır.

Sumerbank müdür muavinliği

ANKARA, 7 (Telefonla) — Sümerbank U. müdürlüğüne tayini kararlaşan İktısat âlî meclisi umumî kâtibi Nurullah Esat Beyin muavinliğine İş Bankası Ankara Merkez müdürü Osman Nuri Beyin tayini mukarrerdir.

Teşkil edilecek olan Halk Bankası hazırlıklarına da iki genç iktısatçı; Şirketler müdürü Cemal Ziya ve Burhan Zihni Beyler memur edileceklerdir.

Meclis tatil kararı veriyor

ANKARA, 7. (Telefonla) — M. Meclisi ancak pazartesi günü yaz tatiline karar verebilecektir.

Fırka umumî idare heyeti toplandı

ANKARA, 7 (A.A.) — Cumhuriyet Halk Fırkası umumî idare heyeti bugün toplandı.

Fırkanın Erzurum teşkilâtını tanzime memur edilen Rize mebusu Atıf Bey bulunduğu halde bu teşkilâtın vaziyeti üzerinde konuşuldu.

Hangi intihaplarda nasıl yoklama yapılacağını gösterir talimatın son müzakeresi yapıldı.

Halkevleri için gelir kaynakları bulunması etrafında gelen teklifler tetkikine başlanıldı.

Saracoğlu Şükrü Beyin ziyafeti

ANKARA, 7. (Telefonla) — Saraçoğlu Şükrü B. bugün Osmanlı Bankası Paris müdürü M. Bele şerefine şehir lokantasında bir öğle ziyafeti vermiştir. M. Bele de akşam Ankara Palasta mukabil bir ziyafet vermiştir. M. Bele cuma günü Ankaradan ayrılacaktır.

Bir komisyoncu kaçarken yakalandı

İZMİR, 7 (Milliyet) — Mustafa Efendi namındaki tacirin buradan Almanyada namına satış için gönderdiği 706 balya ve 25 bin lira tutarlı tütün satıp parasını göndermiyen ve bu tütünleri almadığını Mustafa Efendiyi tanımadığını söyliyen ve Almanyaya gitmek üzere vapura binmiş olan Dreslinde tütün komisyoncusu Muiz Levi vapurdan çıkarılarak adliyeye verildi. Tahkikat yapılıyor.

Kükürtçülerin muhakemesi başladı

İZMİR, 7 (Milliyet) — Kükürt satan tacirlerin muhakemelerine bugün Sulhcezada başlanmıştır. Maznunlara satış fiatleri ve geçen seneki fiatler soruldu. Neticede muhakeme Cumartesiye bırakılmıştır.

Müsait hava Hazırlamak için

Pariste bir kerre daha görüşecekler

BERLİN, 7. A. A. — Volff ajansı bildiriyor :

Berlindeki siyasî mahfillerin kanaatine göre yarın Paris'te İngiliz murahhaslarından M. Eden, M. Londonderry, Amerikan murahhası Norman Davis, Fransız başvekili M. Daladier, hariciye nazırı M. Paul Boncour arasında yapılacak konuşmalar, silâhları azaltmak için Cenevrede cereyan eden müzakerenin akamete uğramasının önüne geçmek için baş vurulan son bir çare mahiyetindedir.

İsmet Pş.nın refikaları Hi

ANKARA, 7 (Telefonla) — Başvekil İsmet Paşa Hazretlerinin refikaları Hanımefendi İstanbula hareket etmişlerdir.

Dollfuss döndü

VİYANA, 7. A. A. — Başvekil M. Dollfuss, dün saat 15 te Viyanaya dönmüştür.

Avusturyadaki nazi fırkası

PARİS, 7.A . A. — Romada "Paris Midi" bildiriyor: Roma bulunduğu sırada Avusturya bavekili M Dolfus Avusturya Nazi fırkasını feshetmek niyetinde olduğunu söylemiştir.

Tırpan

Yanlış bir yol..

Geçen gün bilmem neredeki halkevi köycülük kolunun köyler ve köylüler arasındaki faaliyetine dair gazetelerde çıkmış bir kaç resim gözüme ilişti.

Bu resimlerden birinde halkevi köy koluna mensup bir doktorun bir köylüyü muayene ettiği görünüyor.

Köylü sandalyeye oturmuş, doktor sağ tarafına geçmiş, kulağını da hasta köylünün sağ memesi üzerine koymuş, dikkatle dinliyor.

Köycülük kolunun doktoru dinlediği mıntakada neler işitti bilmiyorum. Yalnız insan kalbinin vücudun sağ tarafında oluşunu tıp âleminin hayretle karşıladığı milyonda değil milyarda bir şeylerden olduğunu biliyorum. O halde ya doktor bey kalbin ne tarafta olduğunun farkında değil. Yahut bu köylü o miliyarda bir galat teşekküllerin kurbanı. Mamafih ben ikisine de ihtimal vermedim. Galip olan ihtimal gazetelerde resmi görünmek ve köylü ile nasıl meşgul olduğu kanaatini vermek! Bu haves son zamanlarda pek salgın görünen iğrenç bir moda halini aldı.

Ayni resme ait bir yazıda medenî muaşeret, oturup kalkmak, yemek içmek usulleri öğretilmek üzere yüz elli köylünün kasabaya davet edildiği gibi ve kasabalıdan herkesin evinde bir köylüyü misafir edip ona medenî insanlar gibi yemek içmek, oturup kalkmak usulleri öğrettiği haber veriliyordu. Medenî insanlar gibi oturup kalkmanın, yemek içmenin şehirlerimizdeki en yüksek tabakalar arasında bile anlaşılmadığı ham bir devirde kasabalarımızdaki haveskârların köylüye medenî muaşere te ait ne öğrettiklerini merak etmemek kabil değil!

Bütün bu yapmacık kabilinden hareketler garp hayatını hiç birimizin anlayamadığımızı ve köylünün kalbini sağ tarafında dinlemek, köylüyü kasabaya davet edip âdabımuaşeret dersi vermek gibi gülünç, iğreti, gösterişten ibaret işlerle kendimizi avuttuğumuzu gösteriyor.

Şunu kafamıza koymak lâzım ki dünyanın her yerinde köylü köylüdür. Kasabalı kasabalıdır. Şehirli şehirlidir. İngiliz köylerinde Lord Palmerston gibi yemek yenmediği gibi, Alman köylerinde de Berlin hayatı yaşanmaz.

Köylünün seviyesi ilk tahsilin hudutları içindedir. Onun bileceği ilkmektepte okuyacağı şeylerden ibarettir. Onlara nasıl yemek yenir diye gösteriş yapmak faydasızdır. Ona yol yapılır. Bataklığı kurutulur. Köprüsü kurulur, çocuğu okutulur. Hastasına bakılır. Yolsuzluktan iki dağ ardını bilmiyen köylüye âdabımuaşeret dersi vermek hayatı mahrumiyetler-içinde geçen o biçarenin fakrı ve cehli ile istihza etmek demektir. Bu kadar zalim olmayalım!

Genç Maarif Vekilimizden halkevleri için ciddî esaslı bir çalışma programı istemek zamanı gelmiştir.

Burhan CAHİT

BORSA

(İş Bankasından alınan cetveldir)

7 HAZİRAN 1933

Akşam Fiatları

İstikrazlar		Tahvilât	
İstikraz dahili kuponsuz	96,50	Ergani	19,40
1933 İstikrazı	95,50	Elektrik	—.—
Şark d. yolları	2.80	Tramvay	—.—
D. Muvahhide	55.50	Tünel	—.—
Gümrükler	5,75	Rıhtımı	18,25
Saydî mahî	7.—	Anadolu I	45.05
Bağdat	11.75	„ III	46.25
T. askeriye	7,75	messil	56,50

ESHAM

İş Bankası Nama	9,45	Bomonti	21,10
„ „ Hamiline	9,55	Terkos kuponsuz	29,50
„ „ Müessis	102	Çimento	12,90
Anadolu Hisse	25,50	İttihat dey. kuponsuz	218.0
Tramvay	51.30	Şark dey.	2.20
Reji	3,55	Balya	2.50
Şir. hariye	15.—	Şark m. ecza	2,85
Telefon	13.—		

ÇEK FİATLARI

Paris	12,03	Prağ	15,92,75
Londra	714	Viyana	4,28
Nüyork	56.65	Madrit	5,54,50
Milano	9,13	Berlin	2.0381
Brüksel	3,40,65	Varşova	4,23,50
Atina	82,07,50	Peşte	3,43,725
Cenevre	245,175	Belgrat	35
Sofia	68,14	Bükreş	79,97
Amsterdam	1,17,71	Moskova	10,88,25

NUKUT (Satış)

	Kuruş		Kuruş
20 f. Fransız	165.—	1 Şilin, Âv.	24.—
1 İsterlin	710,5	1 Pezeta	17.—
1 Dolar	177	1 Mark	49.—
20 Liret	215	1 Zeloti	24.—
20 f. Belçika	115	1 Penga	33.—
20 Drahmi	25.50	20 Ley	23.—
20 i. İsviçre	815	20 Dinar	55.—
20 Leva	26.—	1 Çernoveç	—.—
1 Florin	85.—	1 Altın	934
21 Kur. Çek	120	1 Mecidiye	33.—
		Banknot	2.—

ŞEHİR HABERLERİ

Ekonomi

Esnafın kaydı

Yeni lâyihada ne gibi esaslar var?

Yeni hazırlanan esnaf kanunu lâyihasının ihtiva ettiği hükümlere göre, esnafın mensup oldukları cemiyetlere kayıt mecburiyeti teyit edilmektedir. Kaydedilmiyenler, icrayı sanattan menedilecek lerdir. Bu hususta bir talimatname de hazırlanacaktır. Kanun lâyihası, her yerde 50 den fazla mevcudu olan esnafın bir cemiyet teşkil edeceğini de âmirdir. Lâyihaya göre, esnaf cemiyetleri mümessillerinden mürekkep bir merkez heyeti olacak, kanunun tatbikatına ait işlerle bu heyet iştigal edecektir.

932 senesinde Ticaret Odası namına mensup oldukları cemiyetlere kendilerini kayit ve teşcil ettirmiyen esnafın Ticaret Odası meclisince kesilen cezaların haczen tahsiline başlanmıştır.

933 senesine ait kayit ve teşçil için verilen mühlet te ay başında bitmiştir. 1 hazirana kadar kayit ve tesçillerini yaptırmıyan esnafa da ceza kesilmiye başlanmıştır.

Oda meclisinde

Ticaret Odası meclisi dün haftalık top lantısını yapmış, ruznameye dahil Odaya ait bazı dahilî işleri görüşmüştür.

Bari panayırı

Bu ay zarfında Bari'de açılacak beynelmilel Şark panayırına iştirakimiz hak kında henüz bir karar verilmemiştir. Milâno sergisindeki Türk paviyonu hakkın da söylenenlere ait tahkikat bittikten sonra sergilere istirakimize dair bir karar verilecektir.

Bol kaplumbağa

Anadolunun muhtelif yerlerinden Ticaret Odasına oralarda bol kaplumbağa yetiştirilebileceğine dair mektuplar gelmektedir.

Bu mektuplardan birinde, kaplumbağaların coğalma mevsimi olan şu zaman da bunları elden çıkarmak kaplumbağa neslini tüketebileceğinden bahsedilmektedir.

Belediyede

İkinci istatistik yıllığı

Belediye ikinci istatistik yıllığı için şubelerden bütün malzemeyi toplamıştır. Yıllığın tabına yeni bütçe gelince başlanacaktır. Belediye birinci istatistik yıllığından birçok Avrupa şehirlerine birer nüsha göndermişti. Bu şehirler Belediyeye kendi yıllıklarından birer tane bilmukabele göndermişlerdir.

Yeni işaretler

Yeni konan beynelmilel seysüsefer işaretleri Belediye fen heyeti müdürü Ziya B. tarafından teftiş edilmiştir.

Sokaklar sulanacak

Belediye şubelere bir tamim göndererek yaz mevsiminin hululü dolayısile sokakların sulanmasına dikkat edilmesi bildirilmiştir. Tamimde arazözlerin bu iş için kâfi gelmediği, delikli fıçılar vasıtasile her şubenin bu işi hüsnü niyetle başarması bildirilmektedir.

Asrî mezarlık

Belediyenin Zincirlikuyuda tesis edeceği asrî mezarlık için alınacak araziye takdir edilen kıymeti Vekâlet münasip görmüştür. Belediye bütçesi tasdikten gelince istimlâke derhal başlanacaktır.

Casa d'İtalia'da kitap sergisi

Dün akşam Casa d'Italia da bir kitap sergisi açılmıştır. Açılış resmi münasebetile İtalyan lisesi müdürü Dr. Ferraris bir nutuk söylemiş ve Orphée orkestresi tarafından bazı parçalar çalınmıştır. Sergide eski ve tarihî kıymeti olan bir çok eserlerle yeni kitaplar teşhir edilmektedir. Sergi pazar akşamına kadar açıktır.

Poliste

Yol sormak bahanesile..

Fatihte oturan Hanife H. isminde bir kadın Malta çarşısı civarından geçerken kendisine yol soran tanımadığı birisi tarafından elindeki çantası aşırılmıştır. Kadıncağız, çantasını aşıran [illegible] biraz ilerde kaçtığını görünce arkasına düşerek kovalamağa başlamıştır.

Mahalle bekçisinin de yardimile yankesici biraz sonra yakayı ele vermiştir. Hüseyin isminde bir sabıkalı olduğu anlaşılan yankesici hakkında takibat yapılmaktadır.

Kadın kaçakçıları

Gümrük muhafaza memurları tarafından iki kadın ve Mayi isminde bir erkek tevkif edilmiştir. Kadınlardan birinin ismi Despina, diğeri de Aleksandradır. Bunlar Yunanistan'dan gelen bir vapurdan memlekete ipekli eşya kaçırırken tutulmuştur. Mayi efendi de Romanya vapurundan muhtelif eşya kaçırmak isterken tutulmuştur. Her üç kaçakçı da derhal İhtisas Mahkemesine verilmişlerdir.

Eroinciler

Galatada sokak aralarında gizlice eroin satan Hamdi ve Osman isminde iki şahis cürmü meşhut halinde yakalanmıştır. Hamdi ile Osmanın üzerlerinde birçok eroin paketleri bulunmuştur.

Heroinciler Adliyeye teslim edilmişlerdir.

Kısa haberler

*Gülhane yedinci tıbbi müsameresine 11-5-933 pazar günü saat 17 de başlanacaktır.

Postada

Paket işleri

Posta kadrosunda bazı değişiklikler olacak

İstanbul merkez ve paket postahanelerinde yeni teşkilât yapılacağı, bir kiloya kadar paketlerin müvezziler tarafından mürselünileyhlerine teslim edileceği, merkez postahanesindeki dahili, harici, mersule, ve mevrude dairelerinin birleştirileceği, bu iki daire arasında mektupların sepetler içinde havaî hatla gidip geleceği, mektupların makine ile mühürlenip postaya geldiği saatlerin yazılacağı haber verilmektedir. Bunlardan başka İstanbul Postahanesi müdürlüğüne müfettişlerden Ahmet B. tayin ve Başmüdürlükte ikinci bir muavinlik ikdas edilmiş, bu vazifeye müfettiş Rahmi B. tayin olunmuştur.

Galata posta müdürü Tayyar B. in paket postahanesi müdürlüğüne tayin edileceği söylenmektedir.

İstanbul Posta Başmüdürü Hüsnü B. kendisile görüşen bir muharririmize demiştir ki:

"— Bütün bunlar tasavvur ve tahmin edilen şeylerdir. Henüz yeni kadromuz gelmediğinden kat'i bir şey söyliyemem"

İktısat konferansına gidenler

Londra İktısat Konferansında bulunmak üzere Hakimiyeti Milliye başmuharriri Falih Rıfkı Bey dün akşam ekspresle hareket etmişti. Konferansta müşavir olarak bulunacak olan Varidat Umum müdürü Cezmi, Maliye müfettişi Halit Nazmi Cümhuriyet Merkez Bankası Maliye müşaviri Namik Zeki Beyler de dün akşamki ekspresle Londra'ya hareket etmişlerdir.

Gümrükler ve İnhisarlar Vekâleti müsteşarı Adil ve Haricî İktısat ve Ticaret müdürü Bedi B. ler de bu akşam hareket edeceklerdir.

Hitler hücum kıtaları erkânı harbiye reisi

Almanya Hitler hücum kitaatı erkâni harbiye reisi ceneral Şöhm dün sabah şehrimize gelmiştir. Ceneral Şöhm bu sabah Almanyaya dönecektir.

Türk medeniyet tarihi

Hazırlanmakta olan Türk tarihi medeniyet kısmı eseri için Darülfünun Edebiyat fakültesi profesörlerinden Şekip Beye havale edilen eski Türk felsefesi ve Çin felsefesi ile alâkası bahsi Şekip B. tarafından ikmal edilerek, T.T.T. cemiyetine tevdi edilmiştir. Eski Türk felsefesine dair veni bazı vesikalara istinaden çok şayanı dikkat malûmat elde edilmiştir. Türk felsefesinin kadim Çin felsefesinden mukaddem inkişaf ettiği anlaşılmıştır.

Hindistandan tayyare ile bir kadın geldi

Dün akşam Hindistandan gelen bir tayyare Yeşilköye inmiştir. Tayyarenin pilotu Bolney isminde bir İngiliz kadını olup devriâlem seyahatine çıkmış bulunmaktadır. Tayyare dün sabah Konyaya inmiş ve saat 10 da tekrar hareket ederek akşam saat 17,40 da Yeşilköye vâsıl olmuştur.

İngiliz tayyareci kadın bu sabah Sofyaya hareket edecektir.

Vilâyette

Malî teşkilât

1 eylûlde tatbikı için hazırlıklara başlanıyor

İstanbul yeni malî teşkilât kanunu 1 eylülde tatbik olunacaktır. Fakat şimdiden hazırlıklara başlanmak icap etmektedir. Bunun için kanunun tebliği beklenmektedir. Yeni teşkilâtta müdürler Maliye Vekâleti tarafından tayin edilecektir.

Varidat Umumî Müdürü Cezmi Bey dün Defterdar Mustafa Beyi ziyaret etmiştir.

Musakkafat komisyonu

4 numaralı musakkafat tahrir komisyonu Üsküdarda çalışmaktadır. Bu komisyona iki komisyon daha ilâve edilmiştir.

Hasretlilere fırsat

Şimdiye kadar Amerika'ya gidemiyenler fırsattan istifade ediyorlar

Beynelmilel büyük Şikago sergisi hakkında şayanı dikkat malûmat gelmektedir. 1833 senesinde tesis edilmiş olan Şikagonun yüzüncü devir senesi münasebetile büyük şenlikler hazırlanmış ve tekmil Amerika sanayiinin bir asırlık terakkiyatı ve şimdiki Amerika fen ve sanat âleminin yüksek eserleri bu sergide teşhir edilmiştir. Şikago şehri yüz sene zarfında üç buçuk milyonluk muazzam ve modern bir harika olmuştur. Bu hayret verici terakkinin bütün safhaları sergide teşhir edilmekte bulunduğundan şehircilik noktasından da bir çok mimarlar, mühendisler ve Avrupanın başlıca büyük şehir belediyeleri sergiye heyetler ve mütehassıslar göndermektedirler.

Sergi maziyi gözönünde canlandırdığı gibi istikbal için de ehemmiyetli ve dikkate şayan olan hususiyetleri teşhir etmektedir. Amerika hükûmeti sergiyi ziyaret etmek üzere Avrupa ve ecnebi memleketlerden gelen seyyah kafilelerine çok büyük teşhilât göstermektedir. Vize muameleleri, karantina işleri ve Amerikaya girmek için mevzu olan para kayıt ve şartlarından seyyah kafileleri istisna edilmişlerdir. Memleketimizden iştirak edecek olan seyyahlar için bütün bu teshilât Pasrapit acentesi tarafından temin edinmiş ve Türk seyyahlarile Romen ve merkezî Avrupa seyyahlarının bu hususlardan başka her türlü istirahatlerinin temini için icap eden tertibat alınmıştır.

Seyyah kafileleri Amerikada Şikago sergisini ziyaret etmekle beraber Amerikanın muhtelif sanayi memleketlerini de göreceklerdir. Türk - Romen seyyah kafilesi için hususî programlar hazırlanmış ve bu seyahate İstanbuldan iştirak etmek istiyenler peyderpey müracaat etmeğe başlamışlardır. 660 lira gibi cüz'i bir para ile 54 günlük bir seyahat şehrimiz mahafilinde müsait bir surette karşılanmıştır. Senelerden beri Amerikaya gitmek istedikleri halde muhtelif sebeplerle gidemiyenler bu seyahatten istifade edebilecekleri için bu gezinti bir çok hasretlilere de müsait bir fırsat teşkil etmektedir.

Mahkemelerde

Bir makaleden Çıkan dava

Ağaoğlu Ahmet Bey aleyhine dava açıldı

Müddeiumumilik dün yeniden iki neşriyat davası ikame etmiştir. Davanın biri Ağa oğlu Ahmet ve Hacı Ağaoğlu Yusuf Ziya Bey aleyhindedir. Ağa oğlu Ahmet Bey "Vazife" isimli makalesinde matbuat kanununun 30 uncu maddesine muhalif olarak hareket etmiş ve devlet memurlarının şeref ve haysiyetini tenkis eder mahiyette yazı yazmıştır. Hacı Ağa oğluYusuf Ziya Bey bu yazının intişar ettiği gazetenin neşriyat müdürüdür.

Diğer dava Son Posta gazetesi aleyhindedir. Son Posta gazetesi de "İster inan ister inanma" sütununda bu makalenin bir kısmını aynen iktibas etmiştir.

Davalara yakında bakılacaktır.

Yeniden iki şahit

Ittihat ve terakki nasıl doğdu, nasıl öldü?" tefrikasından dolayı Son Posta gazetesi aleyhinde Damat Mahmut Paşanın açtığı davaya dün İkinci ceza mahkemesinde bakılmıştır. Dünkü celsede memleketin bir çok yüksek simaları şahit olarak dinlenilecekti. Ancak davacı vekili bunların adreslerini vermediği için kendilerine celpname kesilememişti. Davacı vekili bunların celbinden sarfı nazar etmiş, sadece yeniden iki şahit adresi vererek bunların celbini istemiştir. Muhakeme bu şahitlerin celbi için başka güne bırakılmıştır.

Güzellik münakaşasından çıkan cinayet

Bundan iki buçuk sene evvel Çemberli Taşta bir kunduracı dükkânında cinayet olmuş, Yunan güzeli mi, yoksa Türk güzeli mi daha güzel?" münakaşasından çıkan bir kavgada Süleyman isminde bir genç Yorgi isminde diğer bir genci öldürmüştü.

Bu cinayetin muhakemesi de Ağırceza mahkemesinde yapılmış ve Süleyman 15 sene hapse mahkûm olmuştu.

Temyiz mahkemesi bu hükmü bozmuş, davaya Ağırcezada yeniden bakılmıştır. Yapılan bu ikinci muhakeme neticesinde de iddia makamı Süleymanın 15 sene hapse konulmasını istemiştir. Müdafaa vekili hâdisede ağır tahrik olduğunu ve cezanın pek çok azaltılması icap ettiğini söylemiştir.

Muhakeme karar tefhimi için başka güne bırakılmıştır.

Bir kısım mahpuslar daha gönderildi

Evvelki günkü nüshamızda İstanbul hapisanesindeki mevkuflardan bir kısmının Üsküdar hapisanesine nakledildiğini yazmıştık. Dün de bir kısım mahkûmlar Çatalca, Gebze, Şile, Silivri, ve Sinoba gönderilmişlerdir.

Bu nakiller hapisanede fazla izdiham olduğu için yapılmaktadır.

Çocukluktanberi esrar içermiş

Nisanın 18 inci günü Haydarpaşadan geçerken çantasında 4 kilo esrarla yakalanan Cemal isminde bir adam dün Ağırcezada muhakeme edilmiştir.

Cemal mahkemede 16 yaşından beri esrar içmeğe müptelâ olduğunu ve bunları içmek için Bursadan aldığını söylemiştir. İddia makamı cürmü sabit görmüş, suçlunun cezalandırılmasını istemiştir. Muhakeme karar tefhimi için başka güne bırakılmıştır.

Şırıngadan..

Hastanede yapılan bir şırınga neticesinde kanı zehirlenerek öldüğü iddia edilen İkinci icra kâtibi Musa Kâzım Beyin ölümü hakkındaki morg raporu müddei umumiliğe gelmiştir. Bu rapora nazaran Musa Kâzım Bey yapılan şırıngadan zehirlenerek ölmüştür. Hâdisenin mesulleri henüz tayin edilmemiştir. Müddei umumilik ve zabıta bu hususta ki tahkikata devam etmektedir.

Doktorların Suçu var mı?

Dr. Nejat Bey hâdiseyi izah ediyor

Adliyeye yapılan bir müracaat üzerine İkinci icra memurlarından Musa Kâzım Beyin ölümü hâdisesinin tetkik edildiğini haber vermiştik. Müddei umumiliğin ve Tıbbıadlinin gösterdiği lüzüm üzerine ceset morga nakledilmiş, orada-da otopsi yapılmıştı. Ölüm hâdisesi münasebetile vâki bu müracaatta Gülhane hastanesinde yapılan bir aşı da mevzuu bahs edilmiştir.

Bu hususta Gülhane kulak seririyatı muavini Dr. Nejat Bey gazetemize atideki izahatı vermektedir:

"Müteveffa Musa Kâzım Bey bize evvelce bir kulağına ait mecra (Furonculose)ı ile müracaat etti. Kendisindeki (Furonculose) ı cerrahi ve tıbbi tedavile meşgul olduk. Müannit bir hal gösterdiğinden ıstıtbap dairesinde ve seririyatın metodu üzere kendisine Pastör müessisesinin Anti - Stafilokoksik aşısından mütevali şiringalar yapmiye karar verdik.

İlk şiringa olarak ve müessisenin gösterdiği miktarda olmak üzere dörtte bir santimetre mikâbi tahtelcilt şiringa ettik. Şıringa tam bir asepsi ve antisepsi şeraiti dahilinde yapılmıştır. Hastaye şiringa yerini temiz tutmasını ve alkollü pamukla sık sık silmesini tavsiye ettik. Hastanın ertesi günü bize müracaatında bu tavsiyelerimizi unutuğunu ve kolunda hafif bir (lymphangite) husule geldiğini tesbit ettik. Lâzım gelen tedavi ve alkol pansımanı yaptıktan sonra ayni tarzda saatte bir olmak üzere buna evinde de devam etmesini ve istirahat etmesini ve ertesi günü hemen bize gelmesini ısrarla tembih ettik. Bu son gün ölümüne tevafuk eden günden hemen bir hafta evveldir. Bu bir hafta zarfında biz hastayı katiyen görmedik, ve bize göstermediler. Onun için hastanın ne suretle öldüğünü ve ne gibi safahat geçirdiğini bilmiyoruz. Her halde kat'i olarak bildiğimiz bir şey varsa Pastör müessesenin maruf bir aşısından sonra ve Gülhane gibi maruf bir klinikde bir doktor tarafından normal miktarda bizzat yapılan bir aşıdan sonra bir hastanın ölmiyeceği gayet tabiidir. Ancak hastanın şiringa yerini daha bidayette tesbit ettiğimiz gibi temiz tutmiyarak iltihaplandırılması ve sonra tedaviye gelmiyerek bu iltihabin takayüh etmesi ve bu takayühın açılmak ve sair suretle hastanın etrafındakiler tarafından tedavi ettirilmemesi belki de bu şekilde bir ölme sebep olabilmiştir."

Maarifte

Fakültenin nakli emri dün Vekâletten geldi

Tıp Fakültesi müderrislerinin çoğu açıkta mı kalacak?

Maarif Vekâleti Darülfünun binasının Tıp fakültesi ittihazını muvafık bulmuş ve ıslahat komitesi riyasetine bildirmiştir. Maarif Vekâleti mütercimi Nahit Sırrı B. dün Ankaradan şehrimize gelmiş ve Maarif Vekâletinden getirdiği bazı talimatı Pr. M. Malche'e iblâğ etmiştir.

Vekâlet önümüzdeki teşrinievvelde tedrisatın Darülfünun binasında başlanması mukarrer olduğunu bildirmektedir. Nakil işlerinde yerleşme ve icap eden masarifi görecek olan komisyon bugünden itibaren faaliyete geçecektir. Nakil işleri komisyonu taşınma için sarfedilecek parayı tesbit etmektedir. Öğrendiğimize göre Tıp fakültesinin nakli için 300 bin lira sarfedileceği tahmin edilmektedir. Bu para muvakkat bir ıslahat bütçesi ile temin olunacaktır. Fakültenin hangi lâboratuvar ve dershanelerinin yeni binada nerelere yerleştirileceği tamamen tesbit edilmiştir.

Maarif Vekili Dr. Reşit Galip Beyin bu ay sonunda İstanbula gelerek ıslahat işlerini yakından takip etmesi beklenmektedir.

Önümüzdeki muvakkat ders senesi için faaliyette bulunacak muvakkat kadro Maarif Vekâleti tarafından tesbit edilmiştir. Imtihanları müteakip bu muvakkat kadro tebliğ edilecektir. Muvakkat kadroda da bazı hocalar vazifelerinden alınacaktır. Kadro Darülfünun muhitinde sabırsızlıkla beklenmektedir.

Darülfünun eminliği mühleti birkaç ay sonra üç seneyi doldurmakta, bitmektedir. Yeni teşkilâtta Darülfünunun hükmi şahsiyeti kaldırılacaktır. Onun için yeni Darülfünun emini müderrisler tarafından intihap edilmiyecek, Maarif Vekâleti tayin edecektir. Bir sene müddetle Darülfünun emanetine bir ecnebî profesörün getirileceği, ağlebi ihtimal bu zatın Pr. M. Malche olacağı tahmin edilmektedir.

Öğrendiğimize göre yeni teşkilâtta hocalar arasında en çok tasfiye yapılacak fakülteler Tıp ve Edebiyattır. Tıp fakültesi hocalarının yarısının açığa çıkarılacağı söylenmektedir. Kadroya Avrupada doktorasını vermiş, genç elemanlar alınacaktır.

İlkmekteplerde imtihan

İlkmekteplerde son sınıf imtihanları pazar günü bitecektir. Bu sene ilk mekteplerden 6 binden fazla talebe mezun olacaktır.

Kız kolleji

Kız koleji ittihaz edilecek olan Düyunu umumiye binasındaki işe yarar eşyayı tesbit eden komisyon mesaisini ikmal etmiştir. Komisyon cumartesi günü son bir içtima yaparak raporunu hazırlıyacak ve Maarif Vekâletine gönderecektir.

Bir mektep kalıyor

Maarif Vekâleti önümüzdeki ders senesi başında İstanbulda bir lise ve üç ortamektep açmağa karar vermişti. Yalnız bu mekteplerin binalarını hususî idare bulacaktı. Uluköyde açılacak ortamektep için bina bulunamadığından burada ortamektep tesisi 1934 yılına kalmıştır.

FELEK

150 talip varmış!

Bilmem okudunuz mu? Darülfünun müderrisliği için 150 kişi istida vermiş. Evet! 150 kişi talip imiş... Işin tuhafı Diyarıbekirde de hammallık için çok talip çıkmış, imtihan açmışlar... Hâşâ Darülfünun müderrisliği ile hammallık arasında müşabehet iddiasında değilim. Faakt talebin çokluğu hususunda bir beraberlik var. Orada hammallar için imtihan açılmış.. Acaba burada müderrislik için imtihan açarlar mı?.

Eskiden, icra dairelerinde, tapuda üçüncü sınıf hülefalık için imtihan açılırdı. Eh, 20 - 30 talip çıkarsa herkes şaşardı. Çok şükür, yetiştirene! Darülfünun müderrisliği için 150 talibimiz var..

Ticaret Odasına yeni bir isim

Ticaret odamızın - Allah kimin varsa bağışlasın! - yeni meşgalesini biliyorsunuz!.. Yılan ve kaplumbağa ihracatı ile meşgul... O kadar meşgul ki; odanın ismini bile değiştirmek hâtıra geliyormuş... Odaya "İstanbul kaplumbağa odası" ismini vermeyi teklif edenler var. Bakalım kabul edilecek mi?..

Haziranda Şubat...

Hay maaşallah hay! Kış yakamızı bırakmamak için poyrazla karayele rüşvet vermiş galiba! Biribiri ardından esip duruyorlar.. Bu hava böyle giderse Filurya plâjma palto ile gidip çay içmeli... Çamlıca tepesine çıkmak kutüp seyahatini andırıyor. Boğaziçine gidenler, alt kamarada içlerini çekip köpüklü denize gözlerini bile güç daldırıyorlar...

Gûya Haziranın haftasındayız... Bu ne Haziran efendim? Bunun adına şubat deseler kim itiraz edebilir?.. Dünyada insanların işleri buhran, harp, ihtilâl bilmem nelerle karışıp duruyordu. Tabiat kanunları da galiba dünya işlerinden örnek aldılar.. Yazım kış, kışın yaz yapıyorlar.. Vakıa bizim Allahın işine karışmak haddimiz değil amma biraz aykırı düştüğünü söylemeden de kendimi alamıyorum.. Size bir fıkra:

Bektaşinin biri bir gün hamamda hamam böceği görmüş, iğrenmiş. O mırdar hayvanlar da pis şeylerdir. Kendi kendine:

— Allahım! Şu pis hayvanları da ne diye yarattın ?. demiş...

Aradan zaman geçmiş. Bektaşi hastalanmış.. Vücudünü sızılar kaplamış. Altı ay yattıktan sonra hamam böceğini ezip vücudüne sarmışlar, iyileşmiş...

Gel zaman git zaman. Günün birinde bir yelkenli gemi ile seyahat ederken dehşetli bir fırtına çıkmış. Yelkenler, ipler, direkler harap olmuş. Herkes dua ve niyaza başlamışlar. Bektaşi almış önüne rakısını çekiştirir dururmuş.. Birisi görmüş ve sokulmuş,

— Behey nabekâr. Baksana ne haldeyiz. Şimdi bu zıkkımı içmenin sırası mı?. Allaha dua etsene!.. demiş... Bektaşi:

— Azizim! Ben onun işine bir defa karışayım dedim, tamam altı ay anamı ağlattı. Bir daha tövbeliyim. Ne isterse yapsın karışmam... Cevabını vermiş...

Pek işine karışmıya gelmez..

FELEK

Ahmet Haşim ihtifali

Büyük şair Ahmet Haşim için bugün saat 18 Darülfünun konferans salonunda M. T. Talebe Birliği tarafından büyük bir ihtifal yapılacaktır. İhtifale herkes davetlidir. Merasimde söylenecek hitabe ve nutuklar için bir merasim hazırlanmıştır.

Mülkiye mecmuası Ahmet Haşim için fevkalâde bir nüsha hazırlamaktadır. Bu mecmuada Haşimin henüz bitmemiş ikişer, dörder mısradan ibaret intişar etmemiş şiirleri neşredilecektir.

Davet

Milli Türk Talebe Birliğinden: Büyük Türk şairi Ahmet Haşimi, tebcil için bugün Beyazıtta, Darülfünun konferans salonunda, saat 6 da bir ihtifal yapılacaktır. Bu merasimde muhtelif müderrisler, merhumun arkadaşları, edip-lerimiz ve muharrirlerimiz, onun büyük hatırasına karşı tahassüslerini bildirecekleri gibi muhtelif fakülte talebeleri eserlerinden parçalar okuyacaklardır. Fikir ve Edebiyat âlemine mensup zevata ayrı ayrı davetiye göndermek için vakıt müsait olmadığından bu satırların "o mahiyette" addedilmesini rica ederiz.

Bu ihtifalde herkes bulunabilir.

Askerî bahisler

GELECEĞİN ORDUSU

Bir taraftan Cenevrede posatsızlanma görüşmeleri hızaldı. Diger taraftan da askerlik edebiyatında *"mecburî* askerlik sistemi veya *gönüllü ordu,,* *«meslek ordusu* veyahut *milis sistemi,,* *"normal sınıf ve silâhlardan kurulmuş ordu* veyahut *tek sınıf ve silâhlı ordu"* bahisleri tazelendi. Aşağı yukarı biribirine girişik olan bu sistemlerden biraz bahsedelim:

"Mecburî askerlik sistemi", bizde ve her yerde tatbik edilen ve her vatandaşı yurt müdafaasına kanun ile borçlu kılan askerlik sistemidir. *"Gönüllü ordu,,* usulünün adı üstündedir, tarife hacet yok. *"Meslek ordusu"*, bir kısım vatandaşların yurt müdafaası için, geçim mukabilinde bütün hayatlarını veya hayatlarının büyük bir kısmını orduya tahsis eylemeleri demektir. Bizim eski Yeniçeri ordusu gibi. *Normal sınıf ve silâhlı* ordu, kezalik hepimizin bildiğimiz gibi piyadesi, süvarisi, topçusu, istihkâmı ve sairesi olan ordu olup bunun aksi olan *tek sınıf ve silâhlı ordu* ise yayası, atlısı, topçusu, kazmacısı ayırt edilmiyen, hepsi birleşmiş bir ordudur. Yani bu ordu mensuplarının yakalarında yeşil çuha, gümüşi çuha, neftî renkli çuha yok. *Milis ordusuna* gelince, bu sistem vatandaşların silâh altında geçirecekleri zamanı azaltır. Bolşevik Rusyada kısmen tatbik edilen bu sistem ile bazı halk sınıflarına digerlerinden fazla bir imtiyaz ve kolaylık temin edilmektedir.

Bizim, bu makalede üzerinde oynıyacağımız sistem, *tek sınıf ve silâhlı ordu* sistemidir.

Yukarıda dediğim gibi böyle bir orduda tek bir sınıf var: zırhlı sınıf. Yayalar zırhlı silâhın içine girecek, makineli tüfekler zırhlanacak ve tekerleklenecek, atlının hayvanları kalkacak, kendisi daha hızlı gider zırhlı arabalara yerleşecek, toplar, en yen gilinden en ağırına kadar zırhlanacak ve motörleştirilecek. Buna *Benzin ordusu* demek te caizdir.

Her ne kadar bugün henüz motörleştirilmiş ve makineleştirilmiş koşunlar (1) tasarlanan ve umulan rağbeti bulmadıysa da bunun sebebi parasızlıktan başka bir şey değil. Parası bol İngiltere ile Fransa bu yeni yolda yürümeğe çoktan başladılar. Ve pek tabii olarak ta bu bahislerde en çok yazanlar da İngiliz askerî yazıcılarıdır. Bir kaç yıl evvel İngiliz Miralayı Tuller "Zırhlanma hakkında yüz mesele,, adlı eserinde fantezi ve ibda kudretinin en yüksek misalini gösterdi. Şimdi de Liddel Hart adlı bir İngiliz Yüzbaşısı "The British way in Warfar — İngiltere harpte nasıl bir yol tutmalıdır,, diye bir eser yazdı. Bu eser umumî dikkati celbedenlerdendir.

İngiliz yüzbaşısı evvelemirde İngilterenin ananevî harp usûllerinden habsederek eskiden değer kazanmış olan bu usûllerin büyük cihan kavgası yüzünden bozulduğuna ve terkedildiğine tasalanmaktadır:

"İngiltere, Elizabet zamanında, Cromvel devrinde, Üçüncü Giyom ve Pitt devirlerinde çok güzel muharebeler yapmış, kendinden daha kuvvetli devletlerle başa çıkmış ve galebe çalmıştır; çünkü Avrupanın geniş harp sahnelerinde kat'i savaşlara girmemiş, oralarda kendi müttefiklerini bunlarla uğraşmıya terkederek, kendisi hareketçilikten istifade ederek düşmanlarının en canalacak yerlerine ansızın çullanmak maharetini göstermiştir. Ananevî İngiliz tâbiyesi hareket ve fırsat iken, Cihan kavgasında Fransızlarla yan yana savaşmak yüzünden Fransız tâbiyesini benimsedik. (Klazeviç) in nazariyelerile aşılanmış olan (Foş) un kurup tatbik eylediği Cihan harbi Fransız tâbiyesi, *silâhlanmış millet, bütün kuvvetleri başlıca harekât çevresine yığmak, mevcut düşmanlardan en kuvvetlisini evvelâ tepelemek, kat'î neticeyi bir kırımda aramak* gibi hantal temellerden kurulmuştur. Bu usûller bize gerekmez.,,

İngiliz yüzbaşısı, oynak ve zırhlanmış bir orduya olan lüzumu teyit etmek için:

Piyade sınıfının, makinelitüfek karşısında ileri adım atamıyacağını Cihan kavgası gösterdi. Piyadeyi beş on adım ileriye sürmek için yüzlerce yengil ve ağır topu dizip sıralamak, binlerce, yüz binlerce ton cephaneyi düşman makineli yuvalarının kurulup sak landığı dağlara, bayırlara yağdırmak lâzımgelmiyor mu? Bu kadar çok demir ve çeliği kırlara bayırlara fırlatacağımıza bunları kendi piyadelerimize zırhlı arabalar yapmak için kullansak hem para ve hem kan akıtmakta daha kârlı olmaz mıyız? demek istiyor. Ve şunu da ekliyor:

"İşte İtalyanlar, Alp dağlarının kendi sınırlarında vücuda getirmiş olduğu engelden istifade ederek karada bir sevkulceyş müdafaası yapmak, havadan ise taarruz etmek gibi bir askerlik siyaseti kabul eylemek suretile bu bakışa yaklaşıyorlar.,,

Böyle olunca, silâhlanmış millet temelleri üzerine kurulmuş ve büyük kütlelerden mürekkep normal ordu yerine makineleştirilmiş yani motörleştirilmiş ve zırhlandırılmış küçük bir ordu, her neferi ve küçük zabiti dahi uzun müddetlerle ve aylıklı olarak işe angaje olmuş, teknik silâhları kullanmakta alışkınlık hâsıl etmiş bir meslek ordusu İngiltere ve Fransa gibi zengin ve tekniği ilerlemiş milletler için tabiî elverişlidir. Ve bu gibi memleketlerde de, silâhsızlanma sözünden anlaşılacak mânâ, pek tabiî olarak, *Mecburî askerlik usulünü kaldırmak*tan ibaret olacaktır. Bu halde Cenevredeki posatsızlanmaktan çıkarılan mânâ *"Eski sistem orduları kaldıralım,,* fakat "yeni sistem yani *Tek sınıf ve silâhlı ordu* ile iktifa edelim" den ibaretse bunun sonu züğürtlere avuç yalattırmak olacaktır. Bereket versin ki, dünyanın onda dokuzunu züğürtler teşkil ediyor.

CİNOĞLU

(1) Koşun= Askerî kıt'a.

RADYO

Bugünkü proğram

İSTANBUL:

18.— den 18,30 Gramofon
18,30 „ 19,00 Fransızca ders (İlerlemiş olanlara mahsus).
19,00 „ 20,00 Alaturka saz (Kemal Niyazi Bey ve arkadaşları).
20,00 „ 20,30 Alaturka saz (Nebil Oğlu İsmail Hakkı Bey).
20,30 „ 21,30 Alaturka saz (Kemani Reşat Bey ve arkadaşları)
21,30 „ 22,00 Gramofon.
22,00 „ itibaren: Ajans, Borsa haberleri saat ayarı.

ANKARA, 1538 m.
12,30 : Gramofon.
18, : Alaturka saz.
18,45 : Viyolonsel konseri (Edip B. tarafından).
19,15 : Alaturka saz.
20, : Ajans haberleri.

VARŞOVA, 1411 m.
13,15: Orkestra. 14,25: Plâk. 18: keza. 19: Talebeye mahsus koro konseri. 20,30: Edebiyat. 21: Hafif musiki. 22,10: Şarkılar, serenatlar. 22,40: (Rodur ve Mahulene) isminde ki skeç. 23,25: Dans musikisi.

BUDAPEŞTE, 550 m.
20,55: Macar halk şarkıları (tagannili). 21,05: Temsil: (Niobe). 23,30: Haberler. Müteakiben: Hafif ve neşeli musiki parçaları, popuiiler.

VİYANA, 518 m.
20,45: Şarkı ve hafif havalar. (Piyano refakatile). 21,40: Sesli film, dans musikisi ve operet parçaları. (Josef Holzer takımı tarafından.) 23,10: Son haberler. 23,30: Dans plkları.

MİLÂNO - TORİNO - FLORANSA
21,05: Haberler. — Plâk. 21,35: (Othello) Verdinin operası.

PRAG 488 m.
20,15: Fransız ve İtalyan şarkıları. 20,30: İktisadî neşriyat. 2045: Prag mandolin kuator takımının konseri. 21,10: Karlsbat kürsalomundan naklen senfonik konser. 23,20: konser.

ROMMA, 441 m.
22: Plâk. 22,05: Keman konseri. 24: haberler.

BÜKREŞ, 394 m.
13: Plâk. 14,15: Plâk. 18: Karışık konser. 21: Taganni. 21,25: Millî bayram dolayısile Eneskinin eserlerinden konser. 22: Konferans 22,20: Senfonik konserin devamı.

HİKÂYE

Sporcusu iyi değil

— Bu akşam çıkıyor muyuz? Söylesene Cemil, bu akşam çıkıyor muyuz, diyorum. İşitmiyor musun?

Gazetesinin arkasına sığınan Cemil mırıldandı:

— Bugün saat dokuzda bizim meclisiidare var.

Muallâ kızdı:

— Ne zaman beraber çıkalım desem, hep meclisi idareden bahsedersin. Sonra da yaşamak bu, öyle değil mi? Bir gün olsun meclisiidareye gitmezsen sanki ne olur?

Gazetenin arkasından hiç bir ses çıkmadı. Muallâ hiddetli, fakat âciz içini çekti. Kollarını güzel kollarına kavuşturmuş, odanın içinde bir aşağı, bir yukarı dolaşmıya başladı.

Küçücük apartımanlarının salonundaydılar. Ve ötede hizmetçi Necmiye yemek sofrasını toplamakla meşguldü. İşini sükûnetle yapmıya hiç aldırış etmiyordu. Tabakları, kadehleri biribirine çarpıyor, evde henüz yemek yendiği için, arasıra dilini damağının kubbesinde şaklatıyordu.

Cemil hafifçe gazetesini indirdi ve gözü ile karısına hizmetçiyi işaret etti. Muallâ kızgın kızgın:

— Sanki benim umurumda idi, dedi, eğer hizmetçiye söylenecek bir şey varsa, sen neden söylemiyorsun? Benim senden hiç ders almıya ihtiyacım yok. Hele seneden... Bıraksana, o elindeki gazeteyi..

Cemil, gazetenin arkasından müstehzî müstehzî gülümsemekle iktifa etti. Çünkü zihni başka yerdeydi. Sarışın Makbulede.. Bu akşam buluşmak için saat dörtte sözleşmişlerdi. Hattâ bir yolunu bulup Muallâyı ekmeyi ve sarışın Makbule ile evlenmeyi bile düşünüyordu. Bu Makbule hasnâ, müstesnâ, üstelik te zengin ve kibar...

Cemil, ayağa kalktı:

— Vakit geldi, dedi, ben gidiyorum, Allaha ısmarladık.

Her türlü nezaket kaidelerine aldırış etmiyerek, kapıya doğru yürüdü.

Muallâ bir hamlede ok gibi yerinden fırladı ve kapının önünde Cemili önledi ve ayni zamanda, şimşek sür'ati ile adamcağızın yüzünde tarrakalı bir tokat şaklattı:

— Utanmaz, rezil, alçak adam..

Küfürleri diger tokatlar da takip etti. Cemil, kolaylıkla kadının nazik bileklerini yakaladı ve zarar vermiyecek, hareketsiz bir hale getirdi.

Muallâ haklı hissiyatını ilk defa bu şekilde ızhar ediyor değildi. Cemil, kadını muhakkirane bir tavîrla şöyle kenara itti::

— Maşallah ne terbiye! dedi.

Gene bir hamlede bileğini kurtaran Muallâ mütemadiyen bağırıyordu:

— Ne terbiye mi? ne terbiye mi? Yaptığın kaba hareketlerle terbiyeyi sen kendinde ara..

Muallâ boyuna söyliyecekti, Cemil kapıyı açtı, çıktı.. Küfürlerin arkası kapalı kapıdan dışarı taşıyordu.

Hakikaten Cemil melek huylu kadınları bile çileden çıkartacak tymetteydi. Evvelce görüştüğü ne kadınlar vardı ki, hepsi de böyle Muallâ gibi hareket etmişlerdi. Cemil mahalle kızı tabir ettiği bütün bu kızlarla artık münasebeti kesmek istiyordu.

Tatlı bir haziran akşamı.. Cemil randevu yerine tam gelmişti ki, o anda mükellef bir otomobil kaldırımın kenarını sıyırarak durdu. Kapısı açıldı. Bir kadın eli, elini tuttu:

— Gel Cemil, biraz daha uzaklara gidelim.

Bu gelen Makbule idi. Akşamın o vaktine kadar tenis oynamıştı, raketler otomobilin içinde, ayağının önünde duruyordu. Beyaz spor elbisesi içinde hirakulâde kullandığı direksiyona öyle yakışıyordu ki...

— Bu taraflar çok kalabalık, dedi, istersen şöyle Maslağa doğru uzanırız.

— Makbule, bilsen ne mes'udum.

Genç kız tatlı bir bakışla delikanlıya baktı, dudaklarında da manalı bir tebessüm dolaştı.

Bir iki dakika sonra Maslak yolunda başbaşa kalmışlardı. Makbule:

— İstersen, biraz yürüyelim, dedi.

Araba kuytu bir kenarda durdu, genç kız direksiyona emniyet kilidini taktı ve yan yana ağaç yaprakları altında yürümeğe başladılar.

Cemil, kolundaki bu taze ve sporcu vücudun bütün cazibesini ta içinde duyuyordu. Ah, spor! Makbule spora bayılıyordu. Tabiî evvelâ spordan konuşmıya başladılar. Fakat Cemil mu havereyi daha tatlı mevzulara çevirdi.

Böyle konuşa konuşa bir müddet yürüdüler. Elleri nihayet birleşmişti. Tekrar geri döndüler, otomobilin yanına kadar geldiler, tekrar döndüler, tekrar geldiler. Geçen saatlerin farkında bile değillerdi.

Birden, karanlıkça bir yerden geçerken, hendeğin içinden iki gölge fırladı. Kafasına bir şey vurulan Cemil yuvarlandı. Gölge üzerine indi ve yumruklamıya başladı.

Ayni zamanda da, biraz ileride Makbulenin beyaz hayalini seçiyordu. Genç kız, boksörler gibi müdafaa vaziyeti almış, karşısındaki hasmına mütemadiyen yumruk indiriyor, ve indirdiği direktler, oprkotlar herifin suratında tok tok ediyordu.

En sonunda mutaarrız yere yuvarlandı. Makbule:

—Biri nakavt! diye bağırdı.

Cemil ise, yerde yediği yumruklardan nerdeyse bayılmak üzereydi ki, Makbulenin yumruklarının kendi çehresine yakın bir çehreye mütemadiyen inip çıktığını hissetti. Çok geçmeden üzerindeki sikletin birdenbire kalktığını ve ikinci mutaarrızın da yere yuvarlandığını gördü.

Nefesleri biraz sıklaşmış olan Makbule elini delikanlıya uzattı ve Cemili yerden kaldırdı. Karanlığın içinde iki gölge de uzanmış, yatıyorlardı. Genç kız Cemile sordu:

— Nasılsın? bir tarafına bir şey olmadı ya..

— Hayır, hayır, merak etme..

Halbuki şişen burnu fena halde ıstırap veriyordu. Sonra da zihnen kuvvetle hicabın arasındaki mesafeyi ölçtü. Onun için hemen eve dönüp Mualâây bulmayı ve eskiden olduğu gibi onunla yaşamayı düşünüyordu.

* * *

Makbule, Cemilin bir daha neden gelip kendisini aramadığını bir türlü anlıyamadı. Maamafih düşündü ki:

— Her halde bir badireden onu bir kadının kurtarmış olmasından mahçuptur. Erkekler böyle şeyleri sevmezler. Çok müteessifim.

Ah, hakikati bilseydi, hiç te müteessif olmazdı.

Yeni neşriyat

Cemal Nadir Karikatür Albümü

Karikatürist Cemal Nadir Beyin en güzel karikatürleri seçilerek gayet şık bir albüm halinde neşredilmiştir.

Albüm, gerek şekli, gerek baskısı itibarile fevkalâde zariftir. İçinde 200 den fazla karikatür vardır.

İSTANBUL

Havagazı Şirketi

10 Haziran cumartesi günü saat 14,30 da Beyazıt'ta Elektrik Evinde verilecek olan amelî yemek ve pasta pişirme dersine bütün Hanımefendileri davet eder. (4284)

85 inci liste

ANKARA, 7. A. A. — T. D. T Cemiyetinden: Karşılıkları aranacak arapça ve farsça kelimelerin 85 No. lu listesi şudur:

1.— MÜNDEMİÇ	7.— Müsakkafat
2.— Münderecat	8.— MÜSAİT
3.— MÜJDE	9.— MÜSAMAHA
4.— MÜRUVVET	10.— MÜSAMERE
5.— MÜSABAKA	11.— MÜSKİRAT
6.— MÜSTACEL	12.— MÜZMİN

Gelen karşılıklar

83 üncü liste

Muahaza: Dokunaklı söyleyiş, dil hırpalayışı. *Muvaffakiyet:* umduğuna ermek, istediğine kavuşmak, dileğine varmak, istek uygunluğu. *Muvakkat:* geçici, süreksiz, eğreti, bir sıra için yapılmış. *Muvazene:* tartı birliği, ölçü uygunluğu, çeki düzenliği. *Müessese:* yarayışlı kurultu, iş yeri, kazançlı yapılıtı. *Mükâfat:* iyilikle karşılayış, değerli verği, yararlık karşılığı, beğenilme armağanı. *Mükemmel:* olgunlaşmış, ermiş, çok güzel, pek iyi. *Mükerrer:* üst üste olan, birbiri üzerine yapılan. *Mülâhaza:* düşünce, bakış, ince düşünüş. *Mülâkat:* kavuşmak, buluşmak, konaşmak. *Mümanaat:* terslemek, engel olmak, karşı gelmek. *Münaferet:* sevişmemek, yüz çevrişmek, birbirinden kaçınmak. *Münakaşa:* atışmak, çarpışmak, karşılıklı ağız yarışı, gürültülü söz ataklığı.

Filorinalı Nâzım

* * *

83 üncü liste

Muahaza: incelemek azarlamak, terslemek, kiritik etmek. *Muvaffakiyet:* becermek, işi uygun olmak uydurulmak, ermek. *Müvakkat:* eğrelti olan bir çağiçin, çaği belli edilmiş, tevkit edilmiş. *Müvazene:* denkleştirme, denkleşme, ölçme iki şeyin beraberliki bütçe. *Müessese:* yapı, türkçede kullanılır. *Mükâfat:* birinin işini ve çalışmasını beyinerek kendisine verilen şey, karşılık aski. *Mükemmel:* eksiksiz, eren, bitmiş tekmil olmuş, ermiş erğin olgun, eren. *Mükerrer:* tekrar edilmiş tekrarlanmış iki ve daha ziyade kerre yapılmış, birkaç defa tasfiye edilmiş imbiktan çekilmiş kaşarlanmış. *Mübahaza:* göz ucuyle bakmak, bakışmak, başari basiretle bir işin hakikatına nazar etmek, sarfi zehinle derin düşünmek, düşünülmek, kavramak, düşünce, düşünüş görüşüş bilişiş. *Mülâkat:* buluşma, kavuşmak, görüşmek, konuşmak. *Mümaneat:* yasak etmek, yaptırmamak, bir işin yapılmamasına çalışmak, engel olmak, aykırı gelmek, istememek. *Münaferet:* bir sebeple iki kişi bir birinden nefret etmek, nefret edişmek, nefretleşmek, ürküşmek, kaçınmak, tiksinişmek, sevişmemek iğrenilmek. *Münakaşa:* kökçe birinin işini ğereği gibi araştırmak demek isede bilimizde çekişmek, niza etmek yerinde kullanılır. Mübahase manasında kullanılması doğru değildir. *Münavebe:* nöbetleşmek, nöbetle olmak, nöbetle vak'i olmak sirasile sıra, nevbetleşme.

Göztepe Hazinedar oğlu
Baha

Samimî hıfzıssıhhanızda yıkanırken en mükemmel müzadi taaffün olan

„Lysol"

MARQUE DEPOSÉE

kullandığınız takdirde yüzünüzde

Tazelik ve Gençlik

belirecektir. Lysol ayni zamanda sari hastalıklara ve haşarata karşı dahi pek müessirdir. Alâmeti farikamızı ve ünvanı ticarimizi hamil olmıyan bilûmum mümasil müstahzaratı reddediniz.

Fabrikatörleri: SCHÜLKE & MAYR A. G. Hamburg

Umumî acentası: S. Jakoel mahdumu İstanbul. (4045)

İş ve İşçi

Milliyet bu sütunda iş ve işçi isteyenlere tavassut ediyor. İş ve işçi istiyenler bir mektupla İş bürosuna müracaat etmelidirler.

İş isteyenler

Alman mektebinden mezunum. Daktiloya bihakkin vakıfım Türkçe ve Fransızcaya tercümeye muktedirim. Bir yazihanede iş arayorum. İsteyenlerin tahriren Taksimde Siraservilerde 149/2 numeroda Suzan Hasson adresine müracaatları.

* * *

Genç bir mademoiselle çocuklara ve büyüklere İngilizce ders vermek istiyor. Isteyenlerin tahriren Ayas Paşada Cami sokağında Fresko apartemanının bir numerolu dairesine müracaatları.

DOKTOR

Muhip Nurettin

(Babıali) caddesinde Gayret kütüphanesi yanında birinci kat.

Hergün 10 dan 6 ya kadar

(4290)

İstanbul ikinci iflâs memurluğundan:

Müflis Bigalı Halil Beyin iflâs masasına müracaatla 33 üncü sıra numarasıya kaydolunan Apdülhamit Beyin kaydettirdiği 400 liranın altıncı sıra olmak üzere kabulüne idare heyetince karar verilmiş ve sıra defteri bu karara göre düzeltilmiş olduğu ilân olunur. (4264)

İstanbul ikinci iflâs memurluğundan:

Müflis Bigalı Halil Bey masasına müracaatla kaydolunan alacaklı Mustafa Beyin kaydettirdiği 150 liranın adiyen altıncı sıraya kayıt ve kabulüne iflâs idare heyetince karar verilmiş ve bu suretle sıra defteri düzeltilmiş olduğu ilân olunur. (4263)

İstanbul dördüncü icra memurluğundan :

Bir borçtan dolayi mahcuz olup bir kerre satışına karar verilen meşe ağacından oymalı ve aynalı kebir büfe ve karşılığı masa iskemle Beyoğlunda Taksim İstiklâl caddesi 46 No. lu Salih ve Sason efendiler mobilye mağazasında 12 haziran 933 pazartesi günü saat 10 da açık artırma ile satılacağından talip olanlar yevmü mezkûrda mahallinde memuruna 33-1351 No. lu dosya numarasile müracaatları ilân olunur (.4281)

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET"tir

ABONE ÜCRETLERİ :

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez.— Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur.— Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askerî rasat merkezinden verilen malûmata göre bugün hava kısmen bulutlu ve rüzgâr mütehavvil olacaktır.

7-6-1933 tarihinde hava tazyiki 760 milimetre, en fazla sıcaklık 21, en az sıcaklık da 17 derece kaydedilmiştir.

Milliyet'in edebî romanı: 1

YAYLA KIZI.

— YAZAN: Aka Gündüz. —

Dr. Reşit Galip Beye:

Bu romanımı size armağan ediyorum. O kadar köklü, özlü ve çok işlerinizin arasında bunu okumağa vakit bulamıyacaksınız diye düşünmiyorum. Bunu böyle sanmak sizi tanımamak ve size karşı haksızlık, kabalık etmektir.

Siz bunu da sütun sütun, satır satır, harf harf okuyacaksınız; bunun da üzerinde düşüneceksiniz.

Okuyup bitirdikten sonra gene bu sütunlarda bana değil, bize bir şeyler söyleyiniz. Sözleriniz yeni inkılâp neslinin yeni bir bucağını daha aydınlatmış olacaktır.

Her gün artan inan, sevgi ve saygılarımı bugün de sunarım.

Dikmen - 933 *Aka GÜNDÜZ*

Bataklıkta iki Mehmet.

Tipi dindi.

Akşam karanlığı bastı.

Çorlu ayazı atlarımızın kuskunu bırakmıyor.

Çatalcanın karanlığı kirpiklerimizde, burun deliklerimizde buzlu, buzlu damlalaşıyor.

Nalların demiri değil, çamur sesleri şakırdıyor. Şose diye ışıldıyan, kıvrıntılı çamur şeridinden başka bir şey sezilmiyor. Sırtımız sıcak, yüzümüz buz.

Düşman kovalamıyor; çamurdan şoseye ağaç dalından, çitten kilimler sererek geliyor. Çatalca cephesini kurmağa vakit bırakmamak için.

Ama Çatalca yönü kurulup çatılmıştır. Biz, sol yanı tutan ve ileri yerini Hadımköy - Bigados solunun önüne kadar süren Hasan İzzet Paşa Kolordusuna ulaşacağız.

Sonraları Kafkas yönünde kalan Hafız Hakkı Paşa ulaşacağımız yanın erkâniharbi. Atı kemikli ve dinç. En önde. Çanakkale göklerinde kalan erkâniharp binbaşı Ateş Kemal yanında. Tih çöllerinde kalan ihtiyat süvari mülâzimi ve Hasan İzzet Paşanın yiğeni yiğit ve genç Halet, ben, Yozgatlı Hasan Çavuş, mülâzim Fahri arkada. Bir kaç emirber, daha arkada.

Bir tanemizde pilinin ışık gücü azalmış bir cepfeneri.

Ve Hadımköyünde, lüks vagonlar içinde, raprahat bir karargâhı umumî.

Ben bu karargâhta da bulunmuş ve ilkönce rahmetli Ahmet Rasimle karşılaşmıştım.

— Neye geldin? dedi.

— Bir şeyler yazmak için, dedim.

— Öyleyse yaz! dedi.

— Ne yazayım? dedim.

— Memaliki mahruseipadişahî sütlimanlıktır! yaz! dedi.

— Çirkef limanlıktır diye yazacağım üstat! dedim.

— Sen bilirsin ağam! dedi.

Yazmıştım. Ve beni cepheden geceyarısı, mahfuzan sürmüslerdi.

Geçelim.

Önümüzde sesler var

Soruşturduk.

Erzurumlu yüzbaşı Lâçin Beyin bataryası çamura saplanmış. Eksik ışıklı cepfenerimiz bir yandı, bir söndü. Lâçin; paltosunu, ceketini çıkarıp bir top toparlağının üstüne fırlatmış. Bataryasını batak şoseden kurtarmağa çalışıyor. Ayazın altında yalnız yüzündeki boncuk, boncuk terleri görebildim. İlerledik.

Öndeki Hafız Hakkının sesi geliyor:

— Komanovayı kazanan biziz, ama Manastıra giren onlardır. Ergene'de kaçan onlardır, ama harbi kaybeden biziz. Bakalım bu cephede neler olacak?

Sağımızda bir haykırış. Belli belirsiz bir nâra:

— Heeeey! gelenler geçenler!

Kulak kabarta kabarta yaklaştık. Durduk. Dinlemiye başladık. Donmuş bir ses. Islak ve çatlak bir ses boyuna sesleniyor:

— Heeeey! gelenler geçenler! Ben piyadeyim. Kıt'amı yitirdim. Vilâyetim Ankara! Sancağım Çankırı! Bana Satılmışoğlu Mehmet derler! Batağa saplandım, kurtulamıyorum! Burada öleceğim! Alaya varınca haber edin: Satılmışoğlu Mehmet kumanda ile geri döndü. Kaçmadı. Batakta şehit oldu.

Hafız Hakkının nârasını duydum:

— Sağa çark! ileri! Satılmışoğluna kurtaralım!

Karanlıkta dizgin kırdık.

Atlarımız göğüslerine kadar batağa saplandılar.

Zorla geriledik.

İp aradık. Yok!

Mehmet haykırdı:

— Gelmeyiniz! Benim gibi batarsınız! Ananız avradınız olsun gelirseniz! Bir Mehmet için onca kişi batar mı? Ben zaten battım, öleceğim! Yalnız siz alaya varınca haber ediniz de Çankırıya bildirsinler: Satılmışoğlu Mehmet kaçmadı, kumanda ile batakta şehit oldu! Kendinize kıymayınız! Gelirseniz dinsiz imansız gidiniz!

Hafız Hakkıyı da Lâçin gibi bir cepfenerinin yanıp sönen ışığında gördüm: limondan daha sarı idi.

Yarım saatten fazla uğraştık.

Satılmışoğlu Mehmet bize küfrediyordu. Neye kurtarmıya çalışıyoruz, niçin bir Mehmet için on Mehmedi batağa sürüyoruz diye! Onun bütün derdi, kaçarken arkasından vurulup ölmediğini memleketine bildirmemizdi.

Sonra boğuk bir ses işittik.

Bu ses Satılmışoğlu Mehmedin batağa gömülen sesi idi:

— Beni aramayın! Ulaşamazsınız. Arkamda Yaylalı topçu Mehmet var! Beni kurtarmıya gelirdi. O da battı. Yaylalı size daha yakındır, onu kurtarınız!

Şosede biraz geriledik ve at bağlığı ile tekrar batağa sürdük. Hafız Hakkının bindiği kestane durusunun zağmasını karanlık bir kavradı.

Bu, Yaylalı topçu Mehmet! Batağa batan öbür Mehmedin haber verdiği Mehmet!

Yaylalı Mehmedi kurtardık.

Batak, gırtlağından üç dört parmak aşağısına kadar çıkmış. Handiyse donacaktı.

— Bırakın beni! uykum var. Siz Çankırılı Mehmedi kurtarmıyor bakın!!! Ben kurtaramadım.

Kaputunu, ceketini, iç gömleğini çıkardık. Uğuşturduk. Doktor Mazhar Osmana inat bol bol konyak verdik. Kolağası Kemal, kaftağının üstüne serdiği battaniyeyi sardırdı:

— Sen sonra üşürsün beyim, dedi Yaylalı Mehmet.

Halet kısa, kürklü gocuğunu giydirdi.

(Devamı v

Yeni Güreş Hareketleri...

Macar B. Vaşutaş takımı geçen haftalarda memleketimizde çok ciddî çarpışmalar yaptıktan sonra memleketlerine döndüler.

O zaman da yazdığımız bu müsaba-

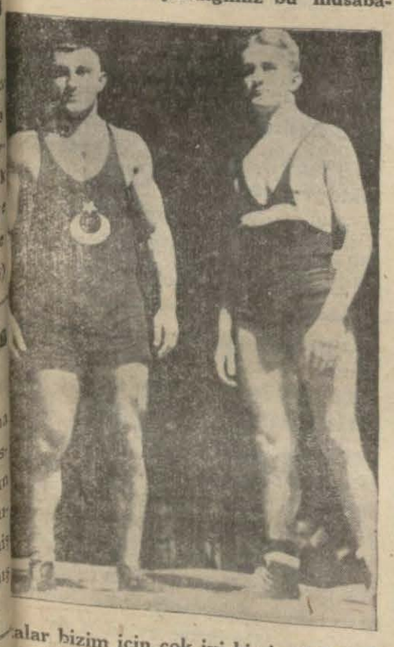

alar bizim için çok iyi bir imtihan oldustur. Güreşcilerimiz bu imtihanlarda yüzlerinin akı ile çıkmışlar, ve yüksek rakiplerinden sırf bilgileri ve teknikleri ile puan almışlardır. Buraya gelirken bu takım idarecileri Türk kuvvetlerinin pek mühim olmadığını zan ve tahmin etmişlermiş, mamafih buna rağmen Balkan şampiyonu olan bir memleketin ihmal edilemiyeceğini göz önünde bulundurarak, kendi millî takımlarmdan pek büyük bir farkı olmayan Vaşutaş B. takımını İstanbula yollamışlardır.

Burada üç akşam da onlara 4--3 mağlup olmamız, onlara kuvvetimiz hakkında malûmat alınabilecek büyük bir fırsat olmuştur. Bizzat Macar kafile reisi burada gördüğü güreş terakkisinden hahişle bahsetmiş ve demiştir ki:

"— Siz bu kuvvetinize bir nebze daha teknik ilâve ederseniz, dünya şampiyonlarının en başında sayılacağınıza şimdiden bahse girerim.„

Bu cümleyi sarfeden idarecinin mensup olduğu millet bugün dünyanın en iyi güreş yapan milletidir. Ne olursa olsun bunu, böyle bir millet idarecisine söyletebilmek gene büyük bir muvaffakiyettir.

Bundan başka Macarlar memleketimizden ayrılırken, bize bir teklifte bulunmuşlardır. Peşte, Prag ve Viyanada üç maç yapmak üzere Türk takımı Macaristana gelebilir mi?

Bu teklifi Güreş federasyonu kabul etmiştir. Bu vaziyete göre ağustos zarfında Türk Güreş ekibi yukarıda yazdığımız üç şehirde Macarlarla karşılaşmak üzere Macaristana hareket ediyor bundan başka ağustos ayı zarfında İtalyan

Apollon geliyor

İstanbulda iki maç oynamak üzere Yunanistan takımlarından Apollon şehrimize geliyor.

Bu takım Türkiyede tanınmış olan takımların başında gelmektedir. İzmirliler Apollon ile muhtelif defalar İzmirde ve Atinada çarpışmışlardır. Millî takıma (Hacı Sava) isimli oyuncuyu veren bu takımın teknik kuvvetini hülâsa etmek lâzımsa: Gayet seri oynıyan, hücumları iyi olan fakat forvetinin uzun mesafeden gol çıkarmasına imkân olmıyan bir teşekküldür. Apollonlu muhacimler kolaylıkla 18 dahiline, girebilirler fakat orada fantaziden başka bir şey yapamazlar ve şut atamazlar yahut ta attıkları isabetli değildir. Mamafih takım umumîyet itibarile seyre değer bir oyun oynadığı için forvedin bu kabahati pek gözükmez.

Burada, bu takım biri Galatasaray biri Beşiktaş ile iki maç yapacaktır. Her iki takımımız da bu takım ile böy ölçüşeşecek bir haldedirler. Bakalım netice ne olacak?

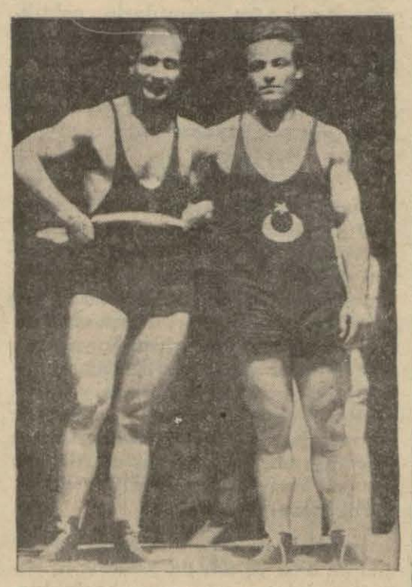

takımı da şehrimize gelecek ve millî bir güreş maçı yapacaktır İtalyan Millî güreş takımı dünyanın sayılı güreş takımlarından biridir. İstanbulda yapacağı temaslara çok ehemmiyet verilmektedir.

İtalyan takımı da gelip gittikten sonra, Balkan şampiyonası ikincisi gene şehrimizde yapılacaktır.

Şu halde bu iki ay içinde, iki beynelmilel temas ve bir Balkan şampiyonası çıkaracak olan güreşçilerimizin çok çalışmaları ve muntazam bir displin tahtında bulunmaları şarttır.

Artık bütün dünya da ecnebi rakipler ile boy ölçüşen müheykel vücutlu Türk çocuklarını görecek ve Türk ezeli kudret ve kuvvetini alkışlıyacaktır.

Ciritte 74 m. 28

Haftanın en mühim haberlerinden biri de dünyanın Cirit rekorunun kırıldığı ve Matti Jarvinen, Helsingfors ta bizzat kendine ait olan ve 74 m. 02 bulunan dünya Cirit rekoruna 74 m. 28 çıkarmıştır. Bu suretle ciridi 932 de attığı mesafeden 26 santim daha ileri düşürmeğe muvaffak olmuştur. Bu rekor üçüncü atışta meydana çıkmıştır.

* * *

Matti Jarvinen hakkında karilerimizi bir parça tenvir edelim:

25 yaşında bir Fillandiyalı genç olan bu atlet atletizmin ihtiva ettiği şubelerden ciridi tercih etmiş ve onun icap ettirdiği stil dahilinde vücudunu hazırlamıştır. İlk zamanlar 60 metreye kadar ciridi atmağa muvaffak olmuş ve memleketinin iyi ciritçileri arasına girmiştir. Ondan sonra muntazam ve bilgili bir sây ile bu spordaki müktesebatını ilerletmiş ve 74,02 metre atmağa muvaffak olmuştur. Bu suretle o zamanki dünya rekoru 74,07 metreye kadar çıkararak olimpiyad şampiyonu unvanını da kazanmıştır. Şimdi haber alıyoruz ki bu genç atlet 74,28 metreye ciridi fırlatmıştır. Bu sporun teknisiyenlerine göre bu atletin 75 metreyi geçeceği tahmin edilmektedir.

Saatte 705 kilometre

ROMA, : (6, telgraf havadisi) — Mülâzim Agello bir deniz yarış tayyaresile saatte 705 kilometre yapmıştır. Rekor resmîdir.

Milliyet: Bu müthiş sürati karilerimize bildirdikten sonra şurasını da hatırlatalım ki, bu mülâzim İtalyan hava kuvvetlerinin Dezelzano kısmına mensup olup bundan evvelki 683,403 kilometre süratin rekorunun da banisidir. Yalnız bu rekorun F. A. İ. tarafından tasdik edilip edilmediğini bilmiyoruz. Çünkü geçen nisanda tesis edilmiş olan bu rekor için bir seneden beri hiç bir malûmat yoktur. Maamafih bu sefer vaziyet öyle değildir. Telgrafta bile rekorun resmî olduğu zikrolunduğuna nazaran bu sefer de dünya şampiyonluğu Agello'da kalacak demektir.

Ö. Besime cevap: Biraz insaflı olalım..

Hafta içinde çıkan Haber gazetesinin bir nüshasında bir vakitler Türkiye atletizminde pek büyük muvaffakıyetler göstermiş olan Galatasaraylı Ömer Besim Beyin Robert Kolej müsabakaları hakkında yazmış oldu-

ğu bir yazıyı gördüm. Ve buna cidden müteessir oldum. Memleketimizde atletizme karşı her nedense halkımızın bir alâka göstermediği halde Ömer Bey yazısında Kolej müsabakaları komitesine çatarak bu müsabakaların intizamsızlığından bahsediyor. Bizdeki atletizmi şimdiden tenkit etmeğe kalkışacak olursak zannederim ki esasen kuvvetli bir halde bulunmıyan sporun bu şubesine karşı haksızlık etmiş oluruz. Bize her sene bir müsabaka yaparak umum İstanbul atletlerini atletizme karşı biraz daha yaklaştırmıya çalışan Robert Kolej spor komitesini tenkit etmek değil, onlara teşekkür etmek icap eder zannımdayım.

Şurası muhakkaktır ki, her sene yapılan kolej müsabakaları İstanbul atletizmi için pek faydalı bir mevsim başlangıcıdır. Bu itibarla vukua gelen bazı noksanlar bile olsa bunlara gözyummamız lâzımdır. Yunanlı atletlerin gelmemesi Kolej komitesinin bir hatası değildir. Çünkü komite iki gün evvel Yunanlı atletlerin burada bulunmaları için atletlerin tayyare biletlerini göndermiş ve müsabakalara gelmelerini temin eylemiştir.

Fakat her ne sebebe mebni ise Yunanlı atletler İstanbula gelmemişlerdir. Pek iyi hatırlardadır ki bundan bir müddet evvel Yunanistanın kuvvetli futbol takımlarından Olimpiyakos ve Enosis , klüplerimizle muhabereden sonra, her hususta mutabık kalmış oldukları halde gelmemişler ve klüplerimizi bir çok masraflara düçar eylemişlerdi. Bunun içindir ki badema her hangi bir Yunan klübü le yapılacak temastan evvel onlardan kat'i bir teminat almak lâzımdır. Ömer Besim Bey arkadaşım Yunanlı atletlerin müsabakalara iştirak edememelerinin hatasını Kolej komitesinde değil, fakat Yunanlı atletlerin sportmenliğe yakışmıyan hareketlerinde bulması icap eder. Ben kendi şahsıma her sene yılmadan yorulmadan ve İstanbul atletlerine iyi bir gün yaşatmıya çalışan Kolej Spor komitesini ve mektebin muhterem müdürünü tebriki bir vicdan borcu sayarım.

Fenerbahçe Atletizm Kaptanı
S. MÜMTAZ

Jules Ladumigue

İlk koşusunu gece 1500 metrede 3. 56 1/5 te yaptı

Geçen sene Fransız atletizm federasyonu tarafından profesyonellik ile ittiham edilerek diskalife edilen Jules Ladumigue bu hafta tekrar koşuya başlamıştır.

İlk koşusunu mütehassısı olduğu 1500 metre üzerinden yapmıştır.. Gece yapılan bu müsabakada Jules on beş genç rakibi ile depar yapmış, ve daha birinci turunda başa geçerek arayı açmıştır. Ondan sonra bütün halk Ladumigue'in mevzun bacaklarının hareketlerini ve fulelerini görebilmek için tamamile göz kesilmiştir.

Bu atlet, bir sene pistten uzak bulundurulmasına rağmen, durmamış çalışmış ve formundan düşmemiştir. İşte bunlardan dolayıdır ki çok iyi bir derece olan 3-56 1-5 de 1500 metreyi koşmağa muvaffak olmuş, ve umumî muhabbeti tekrar kazanmıştır.

Los Angeles - Nevyork 13,27 saat

NEVYORK, 4 (Telgraf havadisi) — Faruk Hanks dün akşam Nevyork Lloyd Benett tayyare istasyonuna inmiştir. Bu üçüncü Amerika toprakları garpten şarka doğru uçmak suretile Los Angeles'ten hareket etmiş ve Nevyork'a 13 saat 27 dakika sonra hareket etmiştir.

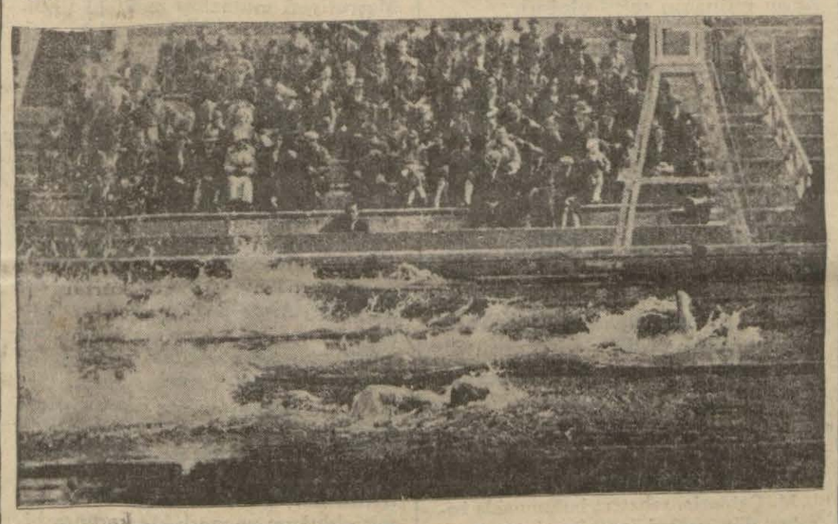

Tourelle'de ilk final sezonu

Anadoluda soğuk ve yağmurlu havalar

ÇANKIRI, (Milliyet) — Bir aydan ri her gün yağmur yağmaktadır.. ineş günün birkaç saatinde ancak zünü göstermekte ve sonra bulut ie girmektedir. . Çimenler bu yağırlardan müteessir olduklarını sara ak belli etmişlerdir. Son hafta zarda dolu ile beraber sürekli yağr yağdıkça sebzelerin de müteessir ukları söylenmeketdir. Bilhassa neş hiç doğmadıkça sebzeler ve yveler de büyüyememektedir. Bu arda dutlar olurken henüz hepsi nyeşildir. Havalar da nisbeten soktur. Bu sene Çankırı bahar görmetir.

BİTLİS, 7.— Bir türlü düzelme h havalar birdenbire soğuk yap ya başladı. Şehire kar yağıyor, ün dağlar kar altındadır.

GİRESON, 6.— On gündenberi yetin her tarafında yağmur am ediyor. Yavuzkemal nahiine ve Erimez mevkiine on iki ttır kar yağıyor kar ve soğuğun dık mahsulüne zarar vermeden çok endişe edilmektedir.

MALATYA, 7.— Devamlı sute yağmur ve dolu yağmakta. Her tarafta soğuk var. Muhtelif yerlere, bu meyanda postane müdürün odasına yıldırım düş. Yağmurun ve soğuğun meyara, ekinlere çok zararı dokun. Zarar miktarı tesbit edilmekir.

Çankırıda elektrik

ANKIRI, (Milliyet) — Belediyealacağı elektrik motörü için bir ehassıs gönderilmiştir. Demiryolu izinci kısım müteahhitlerine ait o50 beygirlik motörün teberrü edili muhtemeldir.

Musademede atılan kurşun talebeyi öldürdü

GAZİANTEP, — Muhafaza memurları Akkâş, Fehmi ve Ali Kemal Ef. ler Gazi bulvarı cenubundaki bir tepede kaçakçılarla müsademe ederlerken atılan kurşunlardan biri bulvardan geçerek mektebe gitmekte olan Haleftili Mehmet Ef. oğlu Muhiddin Ef. nin kalbine isabet etmiş, derhal öldürmüştür. Kaçakçılar yakalanmıştır. Tahkikat yapılmaktadır.

Samsundaki teşekküller

SAMSUN, (Milliyet) — Halk fırkası salonunda Samsundaki bütün teşekküllerin reisi ve idare heyeti azası bir toplantı yapmışlardır. Evvelce her ay yapılması kararlaştırılan toplantıların bu, ikincisidir. Üçüncü toplantı temmuzun ilk haftasında yapılacaktır. Her teşekkül kendine ait işler hakkında izahat vermiş. Daha iyi işler yapabilmek için lâzımgelen esaslar kararlaştırılmıştır.

Mera yüzünden

AKŞEHİR, 6. — Keraşı ve Kundullu köylerile Tuzlukçu nahiyesi halkı arasında mer'a yüzünden kanlı bir hâdise olmuştur.

İki taraf arasında vukubulan müsademe neticesinde bir kişi ölmüş onbir kişi muhtelif mahallerinden yaralanmışlardır.

Hâdisenin telefonla merkeze bildirilmesi üzerine Müddeiumumî, Kaymakam, Jandarma bölük kumandanı derhal vak'a mahalline giderek tahkikata başlamışlardır. Hâdisenin müsebbipleri adliyeye teslim edilmiştir.

Mürefte petrolü

Bir Amerikan şirketi müracaat edecek

Mürefteden bildiriliyor: — Zaman zaman işletilmesi düşünülen, fakat muhakkak bir arıza zuhur ederek işletilemiyen Mürefte petrollarını işletmek teşebbüsleri yeniden başlamıştır.

İşletme için biri yerli, diğeri ecnebi iki müessese tarafından harekete geçilmiş bulunulmaktadır. Ecnebi müessese Şikagoda bir firmadır. Bu müessese Mürefte petrollarını işletmek için 3 milyon dolar sermaye ile işe başlamak istemektedir. Aşağı yukarı Türk parasile 6 milyon lira sermaye yatıracak olan bu Şikagolu müessese keyfiyeti buradaki firmalardan birisine bildirmiş ve Mürefte petrol madenleri hakkında esaslı ve etraflı malûmat istemiştir.

Yerli müesseseye gelince bu müessese Yeşua Bahar müessesesidir. Müessesenin Müreftede bir petrol tasfiye fabrikası vardır. Yeşua Bahar müessesesi imtiyaz almak için hükûmete müracaat etmiş, bu iş için bir de şirket tesisi teşebbüsüne girişmiştir. Diğer tavaftan Müreftede Petrolların denize gayet yakın olması boru tefrişi gibi külliyetli masraflara ihtiyaç göstermemektedir.

5000 metre boru tefrişi petrolu sahile getirmek için kâfidir. Sahilde bir rıhtım ve bir de ufak mikyasta dalga kıran inşası sevkiyat hususunu kolaylaştıracaktır. Sevkiyatın gayet kolay ve masrafsız temin edilmesi kabiliyeti Mürefte petrollarına rağbeti arttırmaktadır.

Kaza kurşunu

SAMSUN, (Milliyet) — Samsun Fener gazinosunda garsonluk eden Rizeli Cemal tabancası ile oynarken, kaza ile patlayan tabancadan çıkan kurşun ile karnından yaralanmış, hastahneye kldırılarak tedavisine çalışılmış ise de dört gün sonra vefat etmiştir.

İki cinayet faili meydana çıkarıldı

BARTİN,— Kurucaşile nahiyesinin izler köyünden Hüseyin, köye bir buçuk saat uzaklıktaki Göl deresi mevkiinde, kafa tasından giren bir tabanca kurşunu ile öldürülmüş olarak bulunmuştur.

Uzun tahkikattan sonra katiller yakalanmıştır.

Bundan başka ayni köyün civarında gene Hüseyin isminde başka bir adam daha ölü olarak bulunmuştur. Zabita ikinci cinayetin failini de ele geçirmiştir.

Keserle parçalananlar

MUŞ. — Ahseha muhacirlerin den marangoz Derviş ve Mehmet isminde iki kişinin keserle parçalanarak öldürüldüklerini Ahmet ve Mahmut isminde iki kişinin de ağır surette yaralandıklarını bildirmiştim. Bu cinayet Meserret isminde bir kadın yüzünden yapılmış ve ilk hamlede bu cinayetin dört kişi tarafından işlendiği öğrenilmiştir.

Sürüden kovulan leylek

ORHANGAZİ, — Burada bir leylek vardır. Bu hayvan birkaç sene evvel sürüden koğulmuş ve burada tek başına kalarak halk tarafından beslenilmiştir. Bu hayvan bu sene leylekler gelince gidip sürüye karışmış, fakat garip bir sevki tabiî ile yeniden sürüden koğulmuş ve kasaba üzerinde eski yerine gelmiştir.

Esrarengiz bir magara

Geçenlerde, Seydigazinin Bardakçı köyü civarında derin, karanlık ve çok geniş bir mağara meydana çıkmış ve bu mağara bir köylümüzü epeyi aldatmıştır. Ormanda avlanarak beş on kuruş kazanmak istiyen bir köylü, uzun boylu gezip dolaştıktan sonra, eli boş ve avsız, geri dönmeğe mecbur kalmış, sıkıntılı bir halde köyüne gelirken kulağına kuvvetli bir su sırıltısı dokunmuştur. O civarda hiç bir su ve ırmak olmadığını bilen köylü, etrafa dikkat etmiş ve sesin, yani başındaki bayırın ortasında açılmış karanlık bir delikten geldiğini anlamıştır. Köylü, deliğe dikkatle bakmış, bir şeyler görememiş fakat kulağını deliğe yapıştırınca çok kuvvetli bir suyun çağladığını eşitmiştir. Esasen avdan eli boş dönen köylü, can sıkıntısı ile hayale dalmış, bu deliği açarak suyu dışarı akıtmağı ve orada bir değirmen kurmağı düşünmüştür. Köylü heman köye gidip anasını yanına almış, deliğin ağzını açmağa başlamıştır. Bir kaç gün çalıştığı halde bunun pekte kolay iş olmadığını anlayınca köyden beş sekiz arkadaşına da haber vermiştir. Köylüler el birliğile deliği genişletmişler, fakat su sesi de kesilmiştir. Bunun üzerine köylüler suyu aramak için ellerinde çıralarla mağaradan içeri girmişler ve geniş, karanlık, muhtelif koridorlu mağaranın içinde birbirlerini kaybtemişler, güçhal ile tekrar dışarı çıkmağa muvaffak olmuşlardır. Nihayet bu mağara köylüye pek esrarengiz görülmüş, hadise hemen kaymakamlığa haber verilmiş, kaymakamda İlk tedrisat müfettişi Bayram Beye söylemiştir. Bayram Bey hemen mağaraya gitmiş, elektrik fenerleri, muhtelif iplerle mücehhez olarak mağaradan içeri girmiştir. Fakat Bayram Bey de mağaranın nihayetini bulamadığı gibi mağaradan dışarıya da pek güçlükle çıkabilmiştir. Bütün araştırmalar neticesi mağarada ancak bir kuru hayvan kafası bulunmuştur. Mağaranın ilk bulunan menfezi ancak bir yumruk sığacak büyüklüğünde olduğundan bu kuru kafanın nereden girdiği de merakı mücip olmuştur. Mağarada sonradan kapatılmış daha büyük bir kapu veya methal bulunduğu tahmin edilmektedir. İlk defa eşidilen su sesinin de hava ceryanlarından ileri geldiği anlaşılmıştır.

Büyük bir yılan

ADANA, — Üç gün evvel Karataş köyünde bir muhacir evinde şayanı hayret derecede büyük ve kalın bir yılan çıkmıştır. Ev halkının feryadı üzerine civarda çalışan bir çifti hemen koşmuştur.Bu adam içeri girince büyük boz bir yılanın, ev halkını bir köşeye sıkıştırıp sokmak için üstlerine atıldığını görmüştür.

Adam geri dönerek nahiye müdürüne vaziyeti haber vermiş, yılanı tüfekle öldürmek için müsaade almıştır. Evine gelip tüfeğini omuzlar omuzlamaz hemen, tekrar yılanın olduğu eve dönmüş ve yılanı vurmuştur.

Köylü, silâh attığı için iptida tutulmuşsa da sonra serbest bırakılmıştır.

M. Venizelos'a Suikast!

(Başı 1 inci sahifede)

Mamafi M. Venizelosa birşey olmamış, sadece kırılan camlardan yüzünde sıyrıklar hasıl olmuştur. Buna mukabil Madam Venizelosa dört kurşun isabet etmiştir.

Sabık başvekilin şoförü, ağır yaralı olmasına rağmen, arabayı son sür'atle sürmeğe devam etmiş ve nihayet Atina ya vararak, Evangelismos hastanesine teveccüh etmiştir. Burada M. ve Mm Venizelosla şoförüne derhal lâzım gelen müdavat yapılmıştır.

Doktorlar M. ve Mm Venizelos'un yaralarında vehamet olmadığını söylemişlerdir. Mamafi kendilerine büyük bir istirahat tavsiye edilmiştir. Hastalarla görüşmek menedilmiştir.

Büyük devlet adamına karşı suikast yapıldığı haberi Atinada bomba gibi patlamıştır. Vaktin geç olmasına rağmen binlerce halk hastanenin önüne toplanıp haber beklemişlerdir.

Hadiseye karşı gösterilen nefret ve asabiyet umumidir.

Herkes bunu alçaklık telâkki etmekte ve M. Venizelos'un mucize kabilinden kurtulmuş olmasına memnuniyet izhar etmektedirler.

Bir gazetenin bir kaç gün evvel M. Venizelos'un öldürülmesi lâzım geldiği yolundaki neşriyatı hatırlarda olduğu için asabiyet fazlalaşmıştır.

Hükûmet zuhuru muhtemel vahim hâdiselerin önüne geçmek üzre fevkalâde tedbirler almıştır.

Dört kurşun değil, altı kurşun..

ATİNA, 7.— Tıbbî muayeneden anlaşıldığına göre, Madam Venizelos'un sihhati evvelce zannedildiği kadar şayanı memnuniyet değildir.

Maalesef Mm Venizelos bir karnından, diğerleri ciğer ve belinden olmak üzre 6 kurşun yarası almıştır.

Dr. Alexandre Papas derhal ameliyat yapmış ve hastanın hali vahim olduğunu beyan etmiştir. Kurşunların dumdum kurşunları olduğu anlaşılmıştır.

M. Venizelos'un muhafızı da yaralı

ATİNA, 7.— M. Venizelos'un şahsî muhafızı M. Markakis, taarruza uğrayan otomobilde bulunuyordu. O da ağır surette yaralanmıştır. Hayatı tehlikededir.

Ağır yaralı olduğu halde eski başvekilin otomobilini başdöndürüncü sür'atle sevk ve idare eden şoför hastanede ölmüştür.

Kifisya köyü neresidir?

ATİNA, 7.— Yaz günleri için Atinanın sayfiyesi olan Kifisya siyasî ricalin ve zenginlerin istirahat mahallidir. Çam ağaçları arasında geniş ve muntazam bahçeler içindeki beyaz köşklerile meşhur olan bu yer, Atinaya asfalt bir şose ve ayrıca Omonya meydanından hareket eden bir şimendiferle bağlı bulunmaktadır.

M. Venizelos, son günlerde Selânikte yapılacak meclisi meb'usan intihabatı ve Atina belediye intihabatı işlerile meşguldur. Dün Mösyö Venizelos dostlarile müzakeratta bulunmak üzere Kifisyada oturan eski dostu ve sabık belediye reisi Atinanın meşhur zenginlerinden M. Benakisin evine gitmiş akşam yemeğini orada yemiş ve gece yarısına doğru Atinaya gelmek üzere refikasile beraber Kifisyadan hareket etmiştir.

M. Çaldaris ne diyor?

ATİNA, 7. — Başvekil Çaldaris suikastı alçakça bir cinayet olarak tavsif etmiştir. Hükûmet failleri yakalamak için ne mümkünse yapacaktır.

Iktisat nazırı M. Pasmazoğlu başvekil namına M. Venizelosu ziyaret ve hükûmet namına beyanı teessür etmiştir.

M Venizelos teşekkür etmiştir. Muhalefet fırkası reisleri M. Kafandaris, Papanastasyu, Sofyanopulos da M. Venizelos'u ziyaret etmişlerdir.

Suikasttan dolayi Çaldaris hükûmetini mes'ul tutacaklardır. Zira suikast mükemmelen tasavvur ve tertip edilmiştir.

M. Venizelos anlatıyor

ATİNA, 7. A. A. — M. Venizelos, bu taarruzu hususî muhabirlerinden birine şu suretle anlatmıştır :

« Kelfisya'dan dönüyorduk. Atina civarındaki mahallelerden birinden geçerken yaylım ateşi halinde rövelver atıldığını eşittik. Kurşunlar binmiş olduğumuz otomobilin ve onun arkasından gelen muhafızların bulundukları otomobilin lâstiklerini patlattı. Bunun üzerine otomobilimiz, hareketsiz bir halde kaldı. Hemen arabanın içine uzanıp yattık. Şoför ağır surette yaralanmış olmakla beraber otomobili, şehre yakın bir yere kadar son süretle götürdü. Burada mütaarrızlar takipten vazgeçtiler."

Bütün fırkalara mensup gazeteler,bu taarruzdan dolayı infial ve öfke izhar etmektedir.

M. Çaldaris, rahatsız bulunmakla beraber dün geceyi mutaarrızların tutulup yakalanması için talimat vermekle geçirmiştir.

M. Venizelos'a haber verilmiş

ATİNA, 7.— M. Venizelosun yakınında bulunanlar, kendisine aleyhinde bir suikast hazırlandığı haberi verildiği, fakat M. Venizelosun buna inanmadığını söyliyorlar.

Mücrimlerin derhal tevkif edilmeleri emri verilmiştir. Bu hükûmet için bir haysiyet meselesidir.

M. Çaldaris mesul nazırların, müddeiumumînin polis müdürünün vazifelerini yaparak mesulleri bulmadıkları ve bu iğrenç suikastın sebepleri anlaşılmadığı takdirde yerlerini muhafaza edemiyeceklerini ilâve etmiştir.

Sofyadan Geçerken..

(Başı 1 inci sahifede)

Hazretlerinin Hariciye Vekilimizle seyahatleri 40 kilometre sürmüştür.

Tatarpazarcığı garında Kral Hazretleri ayrılırken, Tevfik Rüştü Bey istasyona inerek Kral Hazretlerini teşyi etmiş ve aralarında şu sözlerin teati edildiği işidilmiştir :

Tevfik Rüştü Bey diyordu ki:

— Kral Hazretlerinin bu lûtufkârlıklarından mütehassis ve minnettarım. Büyük şefim Gazi Mustafa Kemal Hazretlerine, Mustafa Kemal Türkiyesine ve onun hariciye Vekiline karşı Bulgarlar Kralı Hazretlerinin ibraz buyurdukları çok samimî büyük dostluk tezahürlerinin Türkiye Reisicümhuru Hazretleri ve Türkiye Cümhuriyet hükûmeti nezdinde ve dost Türkiyede ve bütün Türk milletinde en samimî makes bulacağında şüphe yoktur.

Tren hareket ederken Kral Hazretleri yüksek sesle, Gazi Mustafa Kemal Hazretlerine selâm ve dostluklarının, İsmet Paşa Hazretlerine de muhabbetlerinin arz ve iblâğını çok memnun ve çok mütebessim bir eda ile beyan buyurmuşlardır.

Mühimmat Fabrikaları

(Başı 1 inci sahifede)

— Silâh fabrikalarının beynelmilel şekle ifrağı en müessir kontrol vasıtasıdır. Diğer meselelerde olduğu gibi bunda da Türkiye devletler arasında tam müsavat taraftarıdır. Yalnız hususî fabrikaların ilgası fabrikası olmıyan devlet aleyhine bir vaziyet ihdas edecektir. Bundan dolayı hususî fabrikaların ilgasıyle devlet fabrikalarının beynelmilel şekle ifrağı en münasip şekil olabilir.

Sivil tayyareciliğin beynelmilel hale ifrağı lehinde serdedilen deliller fabrika meselesinde daha kuvvetle caridir. Yalnız hususî fabrikalar hakkında kontrol vazedilerek devlet imalâtının serbest bırakılmasına Türkiye şiddetle muarızdır. İttihaz edilecek tedbirler gerek hususî, gerekse resmî fabrikalar hakkında ve bütün devletlerin müsavi hukuku dahilinde ittıhaz edilmelidir.

Müzakerata yarın da devam edilecektir.

İsmet Pş. nın telgrafları

ANKARA, 7 (A.A.) — Atinada M. Venizelosa yapılan süikast dolayısile Başvekil İsmet Paşa Hazretleri M. Venizelosa ve Yunan Başvekili M. Çaldarise samimî telgraflar göndermiştir.

Hariciye Vekâleti Vekili Şükrü Kaya Bey tarafından da M. Venizelos ile Yunan Hariciye nazırı M. Maksimosa telgraflar gönderilmiştir.

Tıp fakültesi: Maarif vekili itirazlara cevap veriyor

(Başı 1 inci sahifede)

düşünenlerin memleket irfanının istikbali noktasından pek samimî kanaatle hareket ettiklerine geniş mikyasta inanmak isterim.Fakat bu inanış beni, asıl yanlış düşünenlerin ve yanlış hareket edenlerin kendileri olduğunu ispata girişmekten alıkoyamaz.

Bu bahiste yazı yazan veya kanaatlerini yazı yazanlara mahremane iblâğ eden zevat şüphesiz çok iyi bilirler ki Tıp fakültesinin İstanbula nakli meselesinin münakaşası Tıp fakültesinin Haydarpaşaya nakli gününden başlar.

Bir tarih

Her şeyden evvel şunu eyice tespit etmeli ki bugünkü tıp fakültesinin mektebi tıpbiyei askeriye, olarak Haydarpaşada kurulması bu maksada en uygun yerin Haydarpaşa olmasından değil, hurriyet fikirlerinin ilk kaynağı olan askerî tıpbiye mektebinin mektebi tıbbiyei askeriyei şahane'nin İstanbuldan deniz aşırı bir yere sürülmesi ve hurriyet mefkûresinin o zamanki zihniyete göre selimiye kışlasının süngü ve dipçiği altına sokulması maksadından doğmuştur.

Tarih meraklıları o sıralarda büyük hafiyelerden biri tarafından hurriyetçi talebenin Haydarpaşa İngiliz mezarlığı topraklarına icabında iltica edebilmeleri mahzuru ileri sürümüş olduğunu, fakat tecrit kastının bu mahzura faik tutulmuş bulunduğunu da bilirler. Yoksa, Haydarpaşa tepesinin bir tıp fakültesi için en elverişsiz yer olduğunu o zaman tıpbiyenin tesisini yapan profesör Rieder değil, tıp mesleki hakkında hiç bir malûmatı olmıyanlar bile takdirde güçlük çekmezler. Bir fikir adamı için tarih çok kere faydalı bir muhakeme ve kiyas unsurudur.

Bunu teyit edecek delillerden biri gerek 1925 de basılmış tıp fakültesi adlı eserinde ve gerek bu defa milliyetin 4 Haziran 1933 tarihli nüshasında Doktor Galip Ata Beyfendinin de söylemiş olduğu üzre bizzat Prof. Rieder'in hekimlik tahsilinde en mühim merhale olan seririyat tedrisatının Haydarpaşada yapılması mümkün olamıyacağını daha o zamandan görmüş ve seririyat kısımlarını kendisine Haydarpaşada yaptırılan azametli binaya rağmen eski bir rüştiye mektebi binası olan Gülhane hastanesinde tesis ettirmiş olmasıdır. Meşrutiyeti müteakip mektebi tıpbiyei askeriyenin tensik ve ıslahı için hekim olmadığı muhakkak erkânı harbiye mirlivalarından bir zatın riyaseti altında teşekkül eden komisyon ayni zamanda mülkiye talebesinin askerî tıpbiyesiyle birleştirilmesini müzakere etmiş ve o yolda karar vermişti, Tevhide taraftar olmakla beraber yeni fakültenin behemehal İstanbul tarafında tesisi lüzumunu ileri süren muallimler o zaman da çıktı. Fakat mütalealarına kulak asılmadı. İkinci Abdülhamidin tıp mesleğinin zararına olan uzaklaştırma hükmü bu suretle büsbütün başka tesirler altında devam etmiş oldu.

Küçük hülâsa aşikâr olarak gösterir ki tıp fakültesinin Haydarpaşada kuruluşu tıp meslek ve ihtisasının hayati icaplarından çok uzak amiller neticesidir. Kendim de içinden yetişmiş olduğum ve meslektaşlarımca bilindiği üzre en genç hekimliğimden yani 15 yıldan beri tıp fakültesinin ıslâhı meseleleriyle çok yakından uğraştığım için selâhiyetle söylerim ki Haydarpaşada bir tıp fakültesi yüz çalışmıya ancak on semere veren bir müessesedir. Bizler orada en mühimlerden bir çok hastalıkları tetkik ve takip şöyle dursun gözümüzle bir kere uzaktan dahi görmeden çıktık.

Hasta avcılığı

Fakültedeki asistanlık hayatım öteden beri de hasta avcılığı ile geçti. Fakülteye talebenin istifade edeceği ve bizim tahsil hayatımızda mahrum kaldığımız hastalık çeşitlerini getirebilmek o kadar güç idi ki biz genç muavinler hasta tedarikinden ibaret bu çetin ameliyeye aramızda hasta avcılığı adını vermiştik. Tam 25 yıl sürmüş bir hatadan şimdi katî ve mutlak bir kanaat, katî ve muhakkak bir kararla geri dönüyoruz. Ve bir taş binanın heybetli cazibesi üzerinde durmaksızın yıldan yıla ileri gidecek iken ya olduğu yerde sayan, ya daha geri giden Türk hekimliğini kurtarmak, büyük bir istikbale doğru yürüyüş imkânına kavuşturmak teşebbüsüne girdiğimize fikren ve vicdanen tam surette emin bulunuyoruz.

İleri sürülenler

İleri sürülen büyük küçük bütün endişeleri birer birer gözden geçirelim.

Deniyor ki Fakülteye hasta gelmemesi müderrislerin alâkasızlığından, devamsızlığından ve fakültede hasta bakımının fenalığındandır. Memleketimizin bugüne kadar yetiştirebildiği ilim adamları zümresi içinde muhterem mevkileri olan fakülte müderrislerinin yersiz, haksız ve insafsız bir teşmil ile vazifelerine alâkasızlıklarını, devamsızlıklarını, hastalara ihtimamsızlıklarını idia etmek doğru değildir. Bunu reddederim. Hasta bakımının fena olduğ udavası hiç doğru değildir.

Deniyor ki, Fakülte hastanelerinin 600 yatağa çıkarılması, Zeynep Kâmil ve Haydarpaşa emrazı intaniye hastanelerinin ve askerî hastanedeki 500 yatağın alınması suretleriyle 1000 yataktan fazla hasta yedi temin edilmiş olur ve İstanbula geçmeğe lüzum kalmaz. Halbuki fakülte hastanelerinin 600 yatağa çıkarılmasına imkân yoktur.

Bu imkân bulunsa bile daima yarısı boş veya mahdut çeşitli ve aylarca süren müzmin hastalıkların işgal ettiği bu yataklardan talebenin tam istifadesini temin şimdiye kadar olmadığı gibi bundan sonra da mümkün olamaz. Bir hekimin meslek hayatında en çok karşılaşacağı meselâ kızıl, kızamık, kuşpalazı gibi hastalıklardan, bazan hayatta yıllarca bu yataklarda bir tek hasta görülmediği muhakkaktır. 25 yıldır yetişen hekimler bunun acısını hayata atıldığımız zaman çok ağır sıkıntılarla çektik. Fakat bundan sonra yetişecek Türk hekimlerine bunu çektirmiyeceğiz. Bu hal ortada iken Tıp fakültesi hastanelerinin yatağını 600 e değil beş bine çıkarsak faydasızdır.

Hastahaneler

Haydarpaşa askerî hastanesinin 500 yatağından istifade tavsiyesi ilmî ve amelî değildir. Üzerinde durulan derde deva olmaz. Yalnız hekimler değil herkes bilir ki bir askerî hastanede rütbe sahipleri istisna olununca ancak yirmiden yirmi üç yaşa kadar hastalar yani askerlik çağındakiler bulunur. Bundan hekim yetiştirmek için edilecek istifade son derece de mahduttur hekimlik namzedi her hastalığı her yaştaki hastalarda ve bir çok kerreler görmelidir. Başka türlü hekim olunmaz.

İntanî hastalıklar hastanesi de her hekim bilir ve adı da gösterir ki ancak mahdut ve muayyen hastalıkları kabul eder. Bu yıl açılacak Zeynep Kâmil hastanesinin elli yatağı ise maksadı karşılıyacak nisbetten çok uzaktadır.

Deniyor ki, nakil ve ıslaha verilecek para ile Haydarpaşada bir kaç hastane pavyonu yaptırmak ve böylece bir hastaneler mahallesi kurmak mümkün olur. Bir kaç pavyon değil, 40 pavyon yapılsa, bin değil on bin yatak kurulsa alınacak neticenin değişmiyeceğini yukarıda söyledim.

Kaldı ki nakil ve ıslaha sarfedilecek para ile bir kaç hastane pavyonu yaptırmak mümkün olacağını ileri sürmek nakil ve ıslah için sarfedilecek paranın miktarını bilmemekten oduğu kadar tam tesisatlı hastane pavyonlarının kaça yapılabileceğini de tahmin edememekten ileri gelebilir. Bundan başka Darülfünun ıslah işini Tıp fakültesinin İstanbula naklinden ibaret sanmak ve bunu diğer ıslah meselelerinden ayrı mütalea edilebileceğini düşünmek de yanlıştır.

Masraf mı?

Deniyor ki, fakültenin nakli bir masraf işidir. Pek güzel. Eğer esas doğru ise ve masrafı karşılıyacak para da bulunmuşsa ne buyurulacak? Halbuki hakikatte nakil işi bir masraf değil bir tasarruf işidir. Nakilden sonra fakülte büt çesinde 100 bin liradan fazla bir tasarruf olacak ve bu para Tıp fakültesinin lâboratuvarlar, ilmî tetkik ve taharriler mesaisinin ve vasıtalarının takviyesine sarfolunacaktır.

Acele edilmesin mi?

Deniyor ki, nakil faydalıdır amma, sakın acele edilmesin, bu iş beş yılda, altı yılda yapılsın. Böyle mütalealar medreselerin ilgası, şeriye mahkemelerinin ilgası, fesin kaldırılması, medenî kanunî iyileştirilmesi, yeni Türk harflerinin kabulü vesair gibi millî büyük meselelerde de ileri sürülebilirdi ve sürülmüştü. Fakat Mustafa Kemal inkılâp sistemi millî hayat için faydalı ve makul olduğuna kanaat getirilen işlerin derhal ve hamlelerle yapılmasını öğretir. Biz de onun mektebindeyiz. Fakültenin naklinde bundan evvel yapılan tecrübeler gibi bunda da araya manialar girerek teşebbüsün geri kalabileceğini umanlar yanıldıklarını göreceklerdir.

Askerî talebe

Deniyor ki, askerî talebe ne olacak? Onlar her gün Haydarpaşadan İstanbul yakasına nasıl gidip gelecekler? Ben askerî tıbbiyeden yetişmiş olmakla müftehirim. Orada iyiye ve doğruya daima iş tiyakla atılan öyle bir ruh vardır ki müteredditlerin müşkülât diye gördükleri ve gösterdikleri şeylere ancak istihfaf ile bakar. Şimdi fazla olarak temin edeyim ki böyle bir müşkül hakikatte mevcut olmiyacaktır. Çünkü askerî tıbbiyesinin kimya, fizik ve tıbbî ilimler sınıfları zaten yıllardan beri İstanbul tarafında kurulan yatıda kalmakta ve derslerini Fen fakültesinde almaktadırlar. Diğer sınıflar ve hepisi için yatı yeri olmak ve çalışma salonlarını da ihtiva etmek üzere Zeynep Hanım binasını vermekteyiz. Burada veya diğer bir yerde yerleşeceklerdir. Bundan başka bugün mevcudu 400 e varan Tıp talebe yurdu gençleri ve yüzlerce dişçi mektebi talebesi her gün Haydarpaşaya gidip gelmiyorlar mı? nakil işi talebe gidiş gelişini arttırmaya değil ortadan kaldırmıya yarayacaktır. Zaten bu kadar basit bir işi büyük bir maksada mânia görmek bugünkü nesil adamlarına yakışmasa gerektir.

Denilenlerden biri de şu: Evvelce Üsküdar - Haydarpaşa tramvayı yoktu. Belki ondan dolayı hastalar gelmiyordu. Halbuki şimdi tramvay yapıldı. Nakil için sebep kalmadı.

Evet Efendim, tramvay yapıldı ve görüldü ki kâfi ve lüzumlu nisbette hasta yine gelmiyor. Böyle bir sebep hangi mantıkla nakil aleyhinde kullanilabilir?

Deniyor ki, Tıp fakültesi taşınırsa Kadıköy ve Üsküdar semtleri hastanesiz kalacak. İşte bütün menfi mütalealar içinde bir tek doğru endişe budur. Fakat bu da varit değildir. Çünkü bu yıl Üsküdar için Zeynep Kâmil hastanesi açılmakta olduğu gibi Tıp fakültesinin hastane pavyonları da kâmilen sıhhat Vekâletinin ve İstanbul Belediyesinin emirlerine bırakılacaktır. Esasen nakil prensipinde Sıhhat Vekâletiyle temamen mutabık ve müttefikiz.

Bina ve alacak?

Deniyor ki, bu koskoca Tıp fakültesi binasına yazık değil mi? Bu ne olacak? Bu hususta müfrit endise gösterenlere temin edelim ki bina dinamitle berhava edilmiyecek, Cümhuriyetin diğer bir irfan müessesesini en faydalı şekilde kucaklıyacak, bağrına alacaktır.

Deniyor ki, talebenin ömrü hastaneden hastaneye dolaşmakla geçecek. Şüphesiz bir Tıp fakültesi klinik sınıfları talebesinin ömrü hattâ mektepten çıkıp meslek adamı olduktan sonra da hastadan hastaya ve hastaneden hastaneye dolaşmakla geçecek ve kemale erecektir. Bununla beraber bu belki bilmemezlikten dolayı daimi, fakat her halde yersiz endişeyi izale için söylemeli ki bir talebe her gün hastaneler esami listesini eline alarak hepisini birer birer dolaşacak değildir. Akliye ve asabiye gibi bir iki şube haricinde hemen her hastane bütün Tıp şubelerini ihtiva ettiği için talebe şimdi de olduğu gibi gruplara ayrılacak ve müderrislerinin muayyen servislerinde çalışacaklardır. Her hangi tereddüt izini silmeğe yaraması için şunu da ilâve edeyim ki, Tıp fakültesi hastanelerinde bugün mevcut farzedilen 450 yatak hakikatte bunun üçte birinden az sayılmak lâzımdır. Istatistikler gösteriyor ki Tıp fakültesi yatakları vasatî olarak bir yılın ancak 103 gününde dolu diğer günlerin de boş kalır. Halbuki İstanbul hastaneleri yılın en az 317 gününde her çeşitten had ve müzmin hastalıklarla dolan binden fazla yatağı ihtiva eder. Bu gayet sade iki rakam Tıp tedrisatının İstanbulda kazanacağı geniş inkişaf sahasının ehemmiyetini kolayca gösterebilmeğe kâfidir. Şimdiye kadar ileri sürülmüş belli başlı itirazlara cevap verdim. Mütalealarım ne kadar şiddetli veya aykırı olursa olsunlar ortaya samimiyetle atıldıklarından şüphe etmediğimi söylemiştim. Daha mütaleaları olanlar varsa onlardan da bizi tenvir etmek lûtfunu esirgememelerini ve bilhassa fikirlerinin münakaşa meydanına getirmek için başka imzalar aramak külfetine düşmemelerini rica ederim.

Profesör Malş

Deniyor ki, profesör Malche hekim değildir. Tıp fakültesine ait işlerde ne suretle salâhiyetli mütalea verebilir. Pekâlâ Avrupanın birinci sınıf kültür adamlarından biri olmasına rağmen kabul edelim ki profesör Malche bütün dünya ilmî için müşterek esaslarda mütalea beyanından menedilmiş olsun. O halde bu davayı bu memlekette yetişmiş bir doktor olarak ben üstüme alıyorum. Ve bütün Tıp fakültesinde veya haricindeki üstatlarla birlikte müdafaa mevkiine geçiyorum. Millî yükseliş hareketimiz için mücadele safımıza çağırılmış ve gelmiş bir yabancıya söylenmiş veya söylenecek ne varsa muhatap benim.

Fakat benim bu zevattan asıl rica

Afyon inhisarı

(Başı 1 inci sahifede)

için yeni vazifesine başlamamış ise Afyon mahsülü yetişmiş olduğundan bayaat için hazırlık yapılmaktadır. nun çıkınca tatbikata başlanacaktır. Sami B. ayni zamanda Summer B teşekkül edinciye kadar Kredi Bank daki vazifesin de idare edecektir.

Afyon Inhisarı teşkilâtına henüz lanmamıştır. Inhisarın beş kişiden rekkep bir idare meclisi bulunacak

Nizamettin Âli Bey

Afyon Birliği Umumî Kâtibi Nizamettin Ali B. in de Avrupada memleketlerî alâkadar eden ticarî hareketleri dan takip edebilecek şekilde ihdas lecek bir ticaret mümessilliğine tayin dilmesi beklenmektedir.

İstanbul 3 üncü icrasından:

Paraya çevrilmesi mukarrer evsı 17-5-933 tarihinde saat 9 dan kadar Üsküdarda Şeh cami sokak marar hanede birinci açık arttırma retiyle satılacaktır Taliplerin malinde bulunacak memuruna müracaarı ilân olunur. (4278)

İstanbul üçüncü icra memurluğundan :

Mahcuz ve paraya çevrilmesi mukarrer bulunan eşyayi beytiye halı vere 12 Haziran 933 tarihine müsadif zartesi günü saat 12 den 13 kadar bekte yeni mahallede 6 numaralı de açık arttırma suretiyle satılacadan talip olanların mahallinde memna müracaatları ilân olunur. (4271)

İstanbul ikinci ticaret mahkemesinden :

Türkiye İş Bankasının Ahmet Rifat Abdullah ve Abdullah Beyler zimmetinde bir kıt'a senecibince matlubu bulunan 450 Turk sının protesto tarihinden itibaren 9 faiz ve yüzde 6 komisyon ve kuruş protesto masrafı ve takdir cek ücreti vekâlet ve icrada inkânaen tazminatı kanuniye ile birlikte tahsili talebile ikame eylediği dacin 15-6-933 tarihi tahkikat günü rak tayin edilmiştir.

15-6-933 tarihine müsadif perşembe günü saat 13,30 de mahkmede hazırlunmaları lüzumu tebliğ makamına olmak üzere ilân olunur. (4272)

Devredilecek ihtira beratı

Nişadır tuzu istihsaline mahsus hakkındaki ihtira için istihsal edilan 9 Haziran 1928 tarih ve 148 maralı ihtira beratı üzerindeki H bu kere başkasına devir veya icar rileceğinden bu bapta fazla malûmat dinmek isteyen zevatın İstanbul Bahçekapı'da Taş Hanında 43-4 maralarda kâin vekili H. W. Stefendiye müracaat etmeleri ilân olunur. 3376

Fakat benim bu zevattan asıl rica mım bu kadar büyük ve tarihe ka suliyetli millî irfan işinde bizim recede düşünmeden, kâfi derecede zırlık çalışması yapmadan kâr yürümekte olduğumuz zihabında mamalarıdır.

Bilhassa bazı müderrislerin mız kanaatlarımız üzerinde tesirleri, yapmakta oldukları veya yapacakları zannında bulunmamalarıdır. ve nüfuz manevrası yapmıya hiç bir profesörümüz olmadığı de tesir ve nüfuz altında kalmadım bulunmadığımız ilk veson lemiş olmalıyım. Kaldı ki bu ve nüfuz mevzuu da yoktur. Zira de bütün Tıp fakültesi müderrislisi müttefiktir. Hastaneler ser ve mütehassısları samimiyetle ve mutabıktır.

Bu mutabakat yalnız söz halğil imzalı yazı halinde de meyda Bugün için ve istikbal için bu kıyırlı bir işte icra hizmeti ve vazmak mevkiinde bulunmamı bamesut mazhariyetlerinden sayar

Milliyetin romanı: 24

Yazan: Anitaloos — *Tercüme: Kamran Şerif*

— Kadın o kadar şişman ki yere düştüğü zaman acaba tiyatro binası çöker mi diye bina temelinin sağlamlığı hakkında şimdiden tetkikat yapmalı... Yoksa hayatımızı tehlikede görüyorum?. Karışmam... Diyordu.

Dorothy'nin fikrince, eğer tiyatronun temeli kokusu kadar köhne ise Kiki'nin zemine çarpması muhakkak bir facie-ya meydan verecekti. Bunun üzerine Mister Spafford bile bayağı meyus oldu.

20/MAYIS

Bugün Mister Spafford'la müzeleri gezeceğiz. Munchen'in müzeleri görülmeğe lâyik bir çok sanat eserlerile dolu imiş. Dorothy:

— Dün geceki cileden sonra ne kadar günahım varsa hepsi affolunmuştur. Artık bırak ta biraz dünyadan hevesimi alayım... Dedi.

Alman dostu bugün kendisini dünyanın en büyük birahanesi olan Holf Brau Hous'a götürecekmiş.

— Sen git, doya doya sanat eseri seyret, ben de kana kana bira içeyim, dedi.

Benim anladığım Dorothy hayatta terbiyesizlikten başka hiç bir şeye kanamıyacak!

21/MAYIS

Mister Spafford, ben, Dorothy yine trene bindik. Hep beraber Viyanaya gidiyoruz. Mister Spafford'la bütün bir gün Munchen'de müze müze dolastık. Fakat bu günü artık düşünmiyeceğim bile... Çünkü benim bir âdetim vardır: Başıma bir felâket geldi mi, artık onu bir daha düşünmem... Başıma öyle bir şey geldiğini bile inkâr ederim; hattâ şu anda olduğu gibi ayaklarım fena halde ağrısa bile... Dorothy de Munchen'de pek fena bir gün geçirmiş. Rudolf ismindeki Alman arkadaşı onu gelip sabah saat onda otelden almış, kahvaltıya davet etmiş. Dorothy:

— Kahvaltı ettim, demiş.

Alman:

— Ben de kahvaltı ettim amma, demiş, ikinci kahvaltı zamanı geldi...

Bunun üzerine Holf Braus Haus'a gitmişler. Sabah saat on birde herkes harıl harıl bira içip, beyaz sucukla pretzel yiyormuş. Beyaz sucuk yeyip bira içtikten sonra gezmeğe çıkmışlar, fakat bir kaç yüz adım yürüdükten sonra bakmışlar ki öğle yemeği vakti gelmiş. Tıka basa yemek yedikten sonra Alman içi likör dolu kocaman bir çukulata almış, sonra matine ye gitmişler. Birinci perdeden sonra Rudolf'un karnı acıkmış, teneffüs salonuna çıkıp barda sandeviçle bira içmişler. Dorothy oyunu pek beyenmemiş. İkinci perdeden sonra Rudolf da:

— Çıkalım, demiş. Zaten nasıl olsa çay zamanı geldi... demiş. Çayda adamakıllı yeyip içtikten sonra Rudolf:

— Yemeğe gidelim... Demiş.

Dorothy de: "Hayır" diyememiş. Akşam yemeğinden sonra bir bahçeye gidip bira içmişler, pretzel yemişler. Fakat Dorothy artık fenalaşmağa başlamış.

— Aman beni otele götür... Demiş.

Rudolf ta:

— Hay hay... Demiş. Yalnız istersen otele gitmeden evvel gidip bir az bir şey yiyelim...

Onun için bugün Dorothy de benim kadar mustarip. Yalnız benim gibi o ıstırabını unutamıyor ve çekiyor!

Fakat her şeye rağmen Viyana beni fena halde meyus ediyor. Nasıl etmesin ki Mister Eisman Viyanada... Viyanada olduğu için hemen hemen bütün gün onun yanında bulunmak mecburiyetindeyim. Ayni zamanda bütün gün Mister Spafford'la beraber bulunmak mecburiyetindeyim. Halbuki onları da birbirlerile temas ettirmemek mecburiyetindeyim de... Bu işi nasıl kıvıracağım?.... Çünkü, olur a, Mister Spafford belki de Mister Eisman'ın benim tahsilim için bu kadar para sarfetmesine bir mana veremez. Bir taraftan da Dorothy Miss Chapman'dan bahsederek beni çileden çıkarıyor. Diyor ki:

— Miss Chapman seni Mister Spafford'la bir arada görürse ilk işi New-York'a telgraf çekip ailenin emekdar akıl doktorunu Viyanaya çağırtmak olacaktır!

Fakat, Dorothy ne derse desin, ben itikadımı bozmıyacağım ve daima nibin olmağa çalışacağım...

25/MAYIS

Nitekim her şey yoluna girdi. Mister Eisman bütün gün düyme işi ile meşgul.

— Siz Dorothy ile akşama kadar geziniz... Diyor.

Biz de Mister Spafford'la akşama kadar geziyoruz. Sonra akşam olunca:

— Ben gece sokağa çıkmıyayım. Gidip vaktile yatayım da, yarın gezeriz, diyorum.

Sonra Dorothy ile Mister Eismana gidiyoruz. Yemekten sonra tiyatro. Sonra Kırmızı Şapka denilen kabarada geç vakte kadar kalıyoruz. Ben de şampanya kuvvetile gunluğa dayanıyorum. Şimdi kalıyor: Mister Spafford'a gö olup geceleri biz Amerikalılar memiz caiz olmıyan şeyleri te tiği sırada onu görmemezliğe her şey tıkırında gidecek.

Fakat Mister Eisman'la gece fena vakit geçiriyoruz. Geceter Eisman'ın bütün cinleri bo kıyor. Düğme fabrikası bir mi imza edecek? Viyanalılar ne:

— Şimdi bizim kahveye gi manımız!. diyorlar.

Yahut ta tam o sırada bir k tisi yapacakları tutuyor. Kısa pantalonlar giyip şapkalarına tüy takıyorlar. Haydi Tyrol na!

Bu hal Mister Eisman'ı fe meyus ediyor. Fakat asıl mey sı lâzımgelen biri varsa o da Düşünün bir kere: İnsan bir b ku uyumazsa meyus olmaz lur?..

27

Nihayet kafayı yere vurdu ter Spoffard diyor ki:

(Devamı

Zafiyeti umumiye, iştihasızlık ve kuvvetsizlik halâtında büyük faide ve tesiri görülen

Fosfatlı Şark Malt Hulâsası

Kullanınız. Her eczane de satılır. (3990)

ÇİFTLİK PARKI

açılmıştır. Memleketimizin en maruf sanatkârlarından mürekkep **Fevkalâde Bir Musiki Heyeti** ve ayrıca cumadan itibaren mükemmel cazband. (4280)

İstanbul Belediyesi ilânları

Galata'da Mahmudiye caddesinde 278 No. lu fırının mai li inhidam ve tehlikeli olduğundan hissedaratından bir kısmının adresine ihtarname gönderilmiş ve bir kısmımda adre si meçhul olduğundan tebligat yapılamamıştır. Ebniye kanu nunun 48 inci maddesine tevfikan Belediyece hedmettirileceğinin umum hissedarlarca malûm olmak üzere ilân olunur. (2610)

Marmara Üssübahri Kumandanlığı Satınalma Komisyonu Reisliğinden

Sureti ihale	Saat	Münakasa tarihi	Miktarı	Nev'i
Pazarlıkla	10	20 Haziran 933	50.000	Et
"	10	12 Haziran 933	240.000	Ekmek

Deniz efradı ihtiyacı için münakasaya konulan yukarda nevi ve miktarları yazılı erzakın kapalı zarfla yapılan münakasalarında verilen teklifler haddi lâyıkında görülmemekle hizalarında görülen tarihlerde pazarlıkla münakasaları icra edilecektir.

Taliplerin yüzde 7,5 nisbetinde teminatı muvakkateleri ile komisyona müracaatları ilân olunur. (2503)

Tıp Fakültesi Reisliğinden:

8 Haziran 1933 tarihine müsadif perşembe günü saat 11 de Haydarpaşada Tıp Fakültesinde Birinci dershanede Hamburg Darülfununu profösörü M. Mulçer tarafından bir konferans verileceği ilân olunur. (2599)

Gedikpaşa'da Jandarma Satınalma Komisyonundan:

Kumaşı anbardan verilmek üzere 3700:3800 takım çamaşır imaliyesi pazarlığı 11 Haziran 1933 pazar günü saat on beşten on altıya kadar yapılacaktır. İsteklilerin teminat evvel iye makbuzlarile beraber mezkûr günün muayyen saatlerinde komisyonumuzda pazarlığa iştirakları. (2600)

3 üncü kolordu ilânları

K. O. ve Çatalca Mst. Mv. kıt'aları ihtiyacı için açık münakasa ile 30.000 kilo makarna satın alınacaktır. İhalesi 10 Haziran 933 cumartesi günü saat 11,30 dadır. İsteklilerin nümune ve şartnamesini görmek üzere her gün ve münakasaya girmek için o gün ve vaktinden evvel Fındıklıda 3. K. O. Sa. Al. Komisyonuna gelmeleri. (174) (2350) 3316

* * *

K. O. ve 1 F. için 9000 kilo sade yağı kapalı zarfla alınacaktır. İhalesi 19 Haziran 933 saat 14 tedir. İsteklilerin şartnamesini görmek üzere her gün, münakasaya girecekleri o gün ve vaktinden evvel teminatlarile 3. K. O. SA. Al. komisyonuna gelmeleri. (184) (2439) 3328

* * *

K. O. Kıt'at ihtiyacı için 2500 kilo sade yağı pazarlıkla alınacaktır. İhalesi 10 Haziran 933 cumartesi günü saat 14,30 dadır. İsteklilerin şartnamesini görmek üzere her gün ve münakasaya iştirak için o gün ve vaktinden evvel Fındıklıda 3.K.O.SA.AL. KOM. nuna gelmeleri. (193) (2575) 3447

* * *

Haydarpaşa hastanesi için açık münakasa ile alınacak olan 14,000 kilo yoğurda verilen fiat pahalı görüldüğünden ihalesi 10 Haziran 933 cumartesi günü saat 14 te yapılacaktır. İsteklilerin şartnamesini görmek üzere her gün ve pazarlığa girmek için o gün ve vaktinden evvel Fındıklıda 3. K. O. SA. AL. komisyonuna gelmeleri. (184) (2576) 3448

* * *

K. O. Merkez ve 1. F. Kıtaları hayvanatı ihtiyacı için kapalı zarfla münakasaya konan 227 Ton ota teklif edilen fiat pahalı görüldüğünden ihalesi 12 Haziran 933 pazartesi günü saat 11 de pazarlığa bırakılmıştır. İsteklilerin şartnamesini görmek üzere her gün ve pazarlığa girmek için o gün ve vaktinden evvel Fındıklıda 3. K. O. SA. AL. KOM. nuna gelmeleri. (2608)

* * *

Haydarpaşa ve Gümüşsuyu hastahaneleri ihtiyacı için açık münakasa ile 6000 adet piliç alınacaktır. İhalesi 28 Haziran 933 çarşamba günü saat 11 dedir. İsteklilerin şartnamesini görmek üzere her gün ve münakasaya girmek için o gün ve vaktinden evvel Fındıklıda 3. K. O. SA. AL. komisyonuna gelmeleri. (195) (2609)

Zeyrek Çinili hamam tezgâhcılar caddesi kırbacı sokağında 5 Numaralı hanede sakin iken elyevm ikametgâhı meçhul Nezihe hanıma ve Galatada çeşme meydanında yaprak çıkmazında 12 numaralı hanede sakin iken elyevm ikametgâhı meçhul Mustafa efendiye.

İstanbul 4 üncü icrasından:

Murisiniz hacı Mustafa efendi kızı Rukiye hanımın mütekaidin askeriyeden Hacı Raşit efendi oğlu Şakir Beyden borç aldığı bin beş yüz liraya mukabil vefaen ferağ eylediği kartalda saray bahçe mevkiinde 218-6, 78-5 rakkam ebvapla içinde bir havuzu beş zeytin ağacı bulunan bin iki yüz altmış bir arşın terbindeki arsaya 28-5-933 tarihinde mahallen haciz ve vaziyet ve takdiri kıymet yapılarak ehli vukuf tarafından heyeti umumiyesine bin beş yüz lira takdir edilmiştir ikametgâhlarınızın meçhuliyeti hasebile tebliğ edilememiş olduğundan tarihi ilândan itibaren üç gün zarfında 931-901 dosya numarasile İstanbul dördüncü icra memurluğuna müracaatla bir diyeceğiniz varsa bildirmeniz aksi taktirde mezkûr gayri menkulün paraya çevrileceğinden takdiri kıymeti mübeyyin haciz zabit varakası tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (4283)

ANADOLU
Türk Sigorta Şirketi

4 Üncü Vakıf Han İstanbul

İhtiyat ve Sermayesi: **(1.000.000)** Türk Lirasıdır.

Nama muharrer hisse senetlerinin (% 60) ı Türkler elindedir.

Türkiye İş Bankası tarafından teşkil olunmuştur. İdare meclisi ve müdürler heyeti ve memurları kâmilen Türklerden mürekkep yegâne Türk Sigorta Şirketidir. Türkiyenin her tarafında (200) ü geçen acentalarının hepsi Türktür. Türkiyenin en mühim müesseselerinin vebankalarının sigortalarını icra etmektedir.

Yangın, Hayat, Nakliye, Kaza, Otomobil

sigortalarını en iyi şeraitle yapar. Hasar vukuunda zararları sür'at ve kolaylıkla öder.

Telgraf: İMTİYAZ - Telefon: İst. 20531 3264

TALEBENİN VE HALKIN BÜTÜN İHTİYAÇLARINI GÖRECEK

YENİ ÇIKAN

en doğru ve zengin

TALEBE CEP LÛGATLERİ

Fransızcadan Türkçeye
50 Kuruş — Ragıp Rıfkı

Türkçeden Fransızcaya
75 Kuruş — Ragıp Rıfkı

Almancadan Türkçeye
50 Kuruş — Mehmet Ali

Türkçeden Almancaya
75 Kuruş — Mehmet Ali

Satış yeri:
İKBAL Kütüphanesi ve Ankarada AKBA Kitap evidir.

8748 3282

Edirne Erkek Muallim Mektebi Müdürlüğünden:

1 — Mektebimiz dahilinde yaptırılacak tamiratı esasiye ve tadilât kapalı zarf usulü ile ve 1 Haziran 933 tarihinden itibaren yirmi gün müddetle münakasaya konulmuştur. Taliplerin proje keşif ve şartnameyi görmek üzere İstanbul'da Fındıklı'da akademi binasında Maarif Vekâleti Mimarî Bürosuna, Ankara'da Vekâlet İnşaat Dairesine ve Edirnede Mektep Müdürlüğüne ve ihale tarihi olan 21 Haziran 933 çarşamba günü saat on beşe kadar Edirnede Hükûmet Dairesinde müteşekkil komisyona müracaatları.

2 — Talipler behemehal diplomalı Mimar veya Mühendisi ve yahut diplomalı Mimar veya Mühendisi işe memur edecek müteahhitler olabilir. Bu takdirde müteahhit istihdam edeceği Mimar veya Mühendisi için komisyona Noterlikten musaddak bir teahhütname verecektir.

3 — Talipler münakasa ve müzayede kanununun ahkâmına tevfikan hazırlayacakları zarfların yüzde 7,5 teminatları ve şimdiyekadar yaptıkları bu nevi işlere ait vesikalarile müracaatları ilân olunur. (2524) 3397

İstanbul Amerikan Koleji

Kız kısmı — İstanbul Kız Koleji, Arnavutköy Tel. 36.160

Erkek kısmı — Robert Kolec, Bebek Tel, 36.3

Mektep İngilizceyi en iyi öğreten bir müessesedir. Almanca veya Fransızca ihtiyarî olarak mütehassıs muallimler tarafından öğretilir. Aile hayatı yaşatılır. Terbiye sistemi Amerikan olmakla beraber millî terbiye ve kültüre son derece ehemmiyet verilir. Mektebin mükemmel bir ticaret şubesi vardır.

Darülfünun Bakaloryasına Hazırlar

Kütüphaneleri mükemmeldir ve talebenin vukuflarına, fikrî terbiyelerine hizmet eder. Sıhhî terbiye verir, kız ve erkek beden terbiyesi ve sporları ile gençleri bedenen ve ruhan yükseltir.

Niharî Ücretlerde Tenzilât Vardır

Mühendis kısmı: Amelî ve nazarî elektrik makine ve nafia mühendisi yetiştirir.

1 Ağustostan itibaren salı ve cuma günleri 9 - 12 ye kadar kayıt yapılır.

25 Hazirandan itibaren cuma günleri 9-12 ye kadar kayıt yapılır.

Fazla malûmat için mektupla da müracaat edilebilir. [4276]

Jandarma Umum Kumandanlığından:

Jandarma Umum Kumandanlığında ayda (150) lira ücretle bir mimarlık açıktır. İstekli mimarların mektep şehadetnamesi ve diğer vesikalarile 12-6-933 tarihine kadar Jandarma Umum Kumandanlığı, İstanbul ve İzmirde jandarma mıntaka kumandanlıklarına müracaat etmeleri. (2564) 3442

Dr. A. KUTİEL

Karaköy'de Abdullah Efendi lokantası sırasında 33 numaraya TAŞINACAKTIR. — (3993) 3369

DOKTOR
HORHORUNİ

Her gün akşama kadar hastalarını Eminönü Valide kıraathanesi yanındaki muayenehanesinde tedavi eder. Tel. 2,4131 (3707). 3283

Devredilecek ihtira beratı

« Nışadır ruhunun tahmizinden itibaren mütekâsif hamızı azot istihsaline mahsus usul" hakkındaki ihtira için istihsal edilmiş olan 19 Mayıs 1928 tarih ve 770 numaralı ihtira beratı üzerindeki hukuk bu kere başkasına devir ve yahut icara verileceğinden bu bapta fazla malûmat edinmek isteyenlerin İstanbul'da Bahçekapu'da Taş Hanında 43-43 numaralarda kâin vekili H. W. Stock Efendiye müracaat eylemeleri ilân olunur. (4095) 3375

İst. Mr. Kumandanlığı Satınalma kom. ilânları

Harbiye ve merbutu mekteplerin ihtiyacı için 7000 kilo zeytin tanesi ve 7000 kilo beyaz peynirin 20-6-933 salı günü saat 14,30 dan on yediye kadar ayrı ayrı açık münakasaları yapılacaktır. Şartnamesini görmek için ve münakasaya girişeceklerin belli vaktinde komisyonda hazır bulunmaları. (655) (2347) 3320

YELKENCİ VAPURLARI

KARADENİZ POSTASI

Samsun

Vapuru 8 Haziran

PERŞEMBE

günü akşamı hareketle Zonguldak, İnebolu, Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Sürmene, Rizeye azimet ve avdet edecektir.

Fazla tafsilât için Sirkeci Yelkenci hanındaki acentalığıma müracaat. Tel: 21515. 4211

3456

Naim Vapur İdaresi

İzmir Sürat Postası
(20 saat)
Lüks

ADNAN

vapuru

Her hafta **Perşembe** günleri Galata rıhtımından saat tam 18 de hareketle doğru

İZMİR'e

ve pazar günleri İzmir'den saat 14 1/2 da hareketle İstanbul'a avdet eder.

Tafsilât için Galata' Gümrük karşısında Site Fransez Han No. 12 yazıhanesine müracaat.

Tel: 4 1041 [3982]

3429

TAVİLZADE VAPURLARI
Ayvalık ekspres postası

Selâmet

vapuru her perşembe 16 da Sirkeci'den hareketle Gelibolu, Çanakkale ve Körfez tarikile Ayvalığa azimet ve avdet edecektir. Dikkat: Cuma günü Edremit yolcularını trene yetiştirir ve Ayvalık yolcularını aynı gün akşamı Ayvalığa çıkarır. Yolcu bileti vapurda da verilir. Adres: Yemiş'te Tavilzade Mustafa biraderler. Telefon: 22210 [4248]

SEYRİSEFAİN

Merkez acentası Galata Köprübaşı B. 2362. Şube A. Sirkeci Mühürdar zade H. 2,3740.

İZMİR - MERSİN POSTASI

KONYA

9 HAZİRAN CUMA 10 DA İdare rıhtımından kalkar. [2604]

Ankara Nafıa Başmühendisliğinden

28091 lira 7 kuruş bedeli keşfili Ankara - Ayaş şosası üzerinde Bent deresi köprüsü ile Akköprü arasında yapılacak Beton harçlı makadam şosa 15 Haziran 933 perşembe günü saat on beşte ihale olunmak üzere kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur.

Mühendis olacak talipler teklif mektuplarına 2107 liralık muvakkat teminat parasını havi makbuz senedi veya millî Bankalardan alacakları kefalet mektubunu ve Ankara Başmühendisliğine tasdik ettirdikleri ehliyet fenniye ve itibarı malî vesikalarını raptederek ihale günü makamı Vilâyete vermeleri ve şeraiti öğrenmek için her gün Başmühendisliğe müracaatları. (2517) 3394

Devlet Demiryolları İdaresi ilânları

Ankara - Kayseri hattı üzerinde kılıçlar istasyonu civarında km. 52.000 de vakı taşocağından çıkarılıp teslim edilecek 8000 M3 balastın kapalı zarfla münakasası 25-6-933 pazar günü saat 15 te Ankara'da İdare merkezinde yapılacaktır. Tafsilat Ankara veznesinde beşer liraya satılan şartnamelerde yazılıdır. (2510) 3386

BÜYÜK TAYYARE PİYANGOSU

Yeni tertibin 2. ci keşidesi

11 Hazirandadır

Bu keşidede Büyük ikramiye

35,000 Liradır

Mükâfat 50,000 Liradır 3273

Ankara Milliyet Postası

Ankaralının Defteri

Şeriat karşısında kanunlarımız..

Mustafa Kemal Paşanın politikası — Cuma tatili için kanun ? — Mecliste münakaşalar..

ANKARA, 28 Şubat 1931

Her hareketimizi, her kanunumuzu şeriatin ahkâmına uyduracağız, diye en faydalı teşebbüsler geriye kalıyor. Faydalı dediğimiz şeyler, mutlaka şeriatin hilâfına şeyler değildir. Şeriat telâkkisi, dinin hakikî icapları her hocanın kafasında ayrı ayrı şekillerde yer ettiği için işin içinden çıkılmıyor.

Kanunlarımızı ahkâmışer'iyeye uyduracağımızı; teşkilâtıesasiye kanununa da koyduk. Vakıa buhükûm, muhitin, zamanın haletiruhiyesine uygun geliyor. Millî Mücadeleyi idare mes'uliyetini üzerlerine alanlar, ahvaliruhiyeyi gözden kaçıramazlar. Asıl gayeye, büyük hedefe erişmek için söz rüşveti, hareket rüşveti vermek zaruretini sezmemek olmaz. Bu noktainazardan Mustafa Kemal Paşa; Meclisin ekseriyetinde hâkim olan ahvaliruhiyeyi daima göz önünde bulunduruyor. Tek cepheyi, mücadele azmini, hazırlık ve fedakârlık kararını bozmıyacak tezahürleri hoş görüyor, hiç olmazsa öyle görünüyor. Hele teferruat sayılacak işlerle, pek az alâkadar oluyor. Onun kafasında yaşayan gaye; Misakımillî dahilinde, müttehit, müstakil, Millî bir Türkiye yaratmaktır. Yabancılar ve dahildeki bazı inansızlar için hayâl telâkki edilen bu gaye; Mustafa Kemal için tahakkuk ettirilecek bir plândır. Nefsinde kuvvet buluyor, aklına ve enerjisine güveniyor.

* * *

Üç gün evvel, Millet Meclisinde bir teklifi kanunî müzakere edildi: Cuma gününün resmî tatil günü olarak kabul edilmesi hakkında... Esbabımucibe aşağı yukarı malûmdur: Her medenî milletin bir tatil günü var. Çalışan her insanın, her cemaatin bir dinlenme hakkı var. Biz de medenî değil miyiz, biz de çalışmıyor muyuz? Cuma günü umumî tatil günümüz olsun...

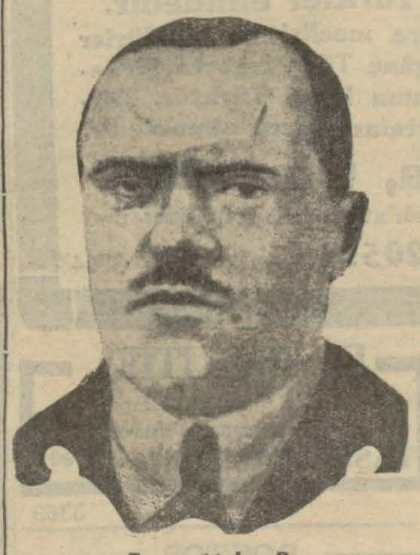

Besim Atalay Bey

Bu teklif gene, geniş bir şeriat edebiyatına yol açtı. Cenabıpeygamberin imalarından, asrısaadetteki teamüllerden, Kur'anın ayetlerinden bahsedildi. Reis sıfatile Kırşehir Meb'usu Müfit Efendinin imzasını taşıyan lâyiha encümeni mazbatasında da bu kanun teklifi reddediliyordu.

Hatipler, kürsüde birbirini takip ediyor:

Konya Meb'usu Ömer Lütfü Efendiye göre: Meclisten çıkacak kanunlar, mutlaka şer'işerife muvafık olmalıdır. İslâm dinî bizi servet kazanmak için teşvik ediyor. Cuma günü yalnız bir saat kadar tatil yapmak lâzımdır. Ezan okunduktan sonra bir saat kadar alışveriş edilemez. Hattâ bu ezanda da ihtilâf var: Dışarda okunan ezan mı, yoksa içerde okunan ikinci ezan mı?.. Herhalde Cenabıhakkın emri tehir edilemez. Kanunun reddi lâzımdır.

Erzurum Meb'usu Salih Efendi; daha geniş düşünen bir zattır. Kürsüde daima hikâyeci ve lâtifeci olan Salih Efendi, dünyada kavmiyet iddia eden bütün insanlar, bir şeref, bir varlık göstermek için her millet kendisine bir gün tahsis etmiştir. Yahudinin kafasını kes seniz cumartesi günü çalışmaz. Onun için ahkâmışer'iye ile millîyet meselesini mezcedip bir ticaret meselesi haline sokmak fikrindedir. İcabında hocalık taslamaktan da geri durmıyan Salih Efendi; ayetikerimeden de demvurdu. Ankara Meb'usu Atıf Efendi; ayetleri kendi fikrine göre tefsir etmemesini tefsirini kabul etmiyeceğini ihtar etti. Bunun üzerine muhterem Erzurum meb'usu hiddetlendi:

— Ben de ülemayikiramdan okumuşum.. İcazet almışım. Usulü tefsire vakıfım. Usulümünazereyi de bilirim. Ben de Fatihte ders görmüşüm.. Avukatlık etmişim, filân etmişim.. Hattâ.. Müsaade ediniz, hoca efendiler, beni cahil sanmayınız. Mezhebihanefî ve Şafiîde eserlerim vardır. Hükûmet, meşihat tasdik etmiş.. satılıyor. Haftanın beş altı gününde muntazaman ticaretimizi yapıyoruz da, yalnız mubarek cuma gününün iki saatinde mi bunları heder ediyoruz? Böyle şey olmaz. Cuma tatilini kabul edelim.

Besim Atalay Bey de cuma tatiline taraftardır. Davasını müdafaa için o da hocaların kullandığı silâhtan istifade ediyor, ayet ve hadislerle davasını yürütmeğe çalışıyor. Sözüne bir hikâye ile başlıyor:

— Bînamazın birine niçin namaz kılmıyorsun? demişler. Yahu, niçin kılayım, ayet te var.. (Velâ tekrebu!..) canım, bu ayetin alt tarafı yok mu, onu da okusana.. Bînamaz cevap vermiş: Ben hafızmıyım ki alt tarafını okuyayım.. Hoca efendiler de, işi bir noktasından tutturuyorlar. İslâmdaki hikmeti görmemezliğe geliyorlar...

Besim Atalay Bey, bu yolda izahat verdikten sonra: "Eğer cuma tatilini kabul etmiyorsanız, o halde memurları da cuma günü çalışmağa icbar ediniz!,, dedi.

Operatör Emin Bey, cansız makinenin bile istirahate muhtaç olduğunu kabul ettikten sonra, insanlara bu istirahat hakkı verilmez mi, diye sıhhî ve fennî beyanatta bulundu.

İş tehlikeli bir cereyan almak istidadını gösteriyor. Ya maazallah, cumanın resmî tatil günü olarak kabulü halinde ahkâmışer'iye ne olacak, Allahın emrine itaatsizlik cezasını kimler çekecek ?... Mecliste, şeriatin canlı, mücadeleci sözü ve mantıkı yürüyen Konya Meb'usu muhterem Hoca Vehpi bu vaziyet karşısında müdahaleye mecburiyet hissetti:

Vehpi Efendi (Konya) — *"İhvanıkiramın takdirlerinden suitefehhüm anladım. Cuma gününü, ictimadan alıyorlar. O ictima, ibadet için camide olan ictimadır. Cami lâfzı, fail vezninde ismimensuptur. Cumaya mensuptur. Bir de ahalinin bir yerde ictima etmesini şeref addediyorlar. Bizde şeref ibadettir. Bize diyorlar ki, edyanısaire mensupları gibi, biz de cuma günü istirahat edelim. Bizim dinimizde teşebbüh mezmumdur. Biz şimdi mubahı, haram kılıyoruz. Şu halde Allaha muarıza demektir. Bunu Meclisiâliniz kabul edemez. Bir de Salih Efendi biraderimiz bir şey buyuruyorlar. Allahın fazlı ticaretle tahassül edecek rızk değildir. Allahın ihsan ettiği şey rızka şamildir. Rızka Allahın fazlı demezsek hangi şeye deriz? Onun için bu teklifin reddi muvafıktır.,,*

Besim Atalay Bey, tekrar söylemek istedi. Cuma gününün tatil günü yapılmasını icap ettirecek aklî ve şer'î deliller göstermek istedi. Fakat şiddetli gürültülerden, ayak patırdılardan sözlerini dinletemedi. Mukabele ve müdafaa hıncını almadan kürsüden inmeğe mecbur oldu.

Lâyiha Encümeninin teklifinde olduğu gibi, cumanın tatil günü olarak kabulü hakkındaki kanun lâyihası ekseriyetle reddedildi.

MİLLİCİ

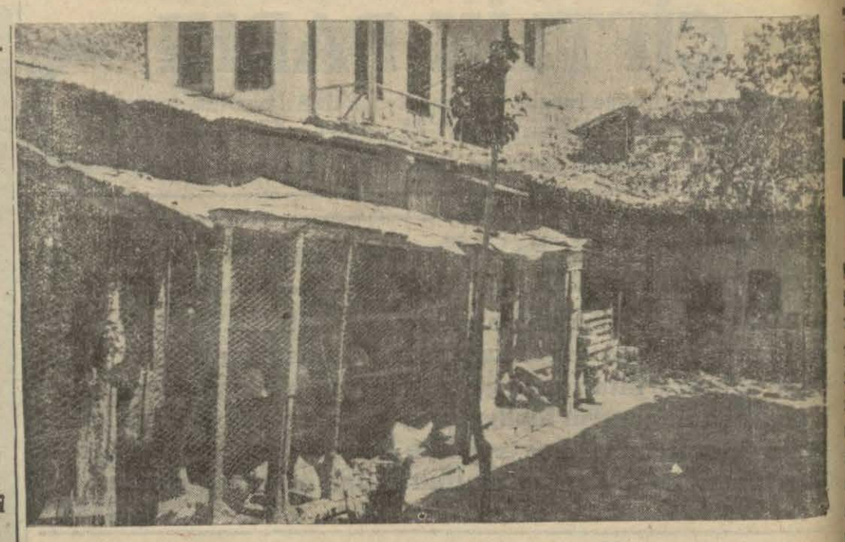

Tavukpazarı haline g elen cami avlusu...

20 kuruşa tavuk, 10 a piliç

Bu sene Ankarada meyve ve yiyecek bolluğu var...

ANKARA, 7 (Milliyet) — Hale civar sokaklardan bilhassa sabah ve akşamları geçerseniz nevalesini hammallarım küfelerine doldurmuş bir çok kimselerin evlerine doğru ve telâşla yollandıklarını görürsünüz. Bu hammalların ellerinde behemahal birkaç tavuk, küfelerinde de ekseriya öteberi arasına yerleştirilmiş bir saksı çiçek vardır. Ankarada tavuk çok ucuz, anladık amma bu nerede satılır? Bunu da karilere ben anlatayım. Ankarada tavuk ararsanız halin mağazalarında ve seyyar satıcılar tarafından halin yaya kaldırımlarında, itfaiye meydanında, sokak aralarında ve bilhassa halin arkasındaki İbadullah camiinin bahçesinde bulacaksınız. Hele bu İbadullah camiinin bahçesi tellerle ayrılarak tamamen bir tavuk pazarı haline getirilmiştir. Bütün buralarda tavuğun tanesi yirmi kuruştan, piliç te on kuruştan başlayarak satılır. Evet şaşmayınız: Yirmi kuruşa tavuk, on kuruşa piliç ve otuz paraya taze yumurta...

Ankaranın esasen tavuğu, yumurtası boldur, fakat hiç bir zaman bunların bu kadar ucuzladığı görülmemiştir. Onun için, herkes evine giderken etten de, balıktan da ucuz olan tavuktan bir iki tane almayı ihmal etmez ve onun için her küfecinin elinde bir iki de tavuk taşıdığı görülür.

Mahalle aralarında tavuk satanlar ekseriyetle sabahleyin köylüden toptan tavuk almış madrabazlar, bazan da köylülerdir. İbadullah camiinin bahçesindekiler de tavukçuluğu meslek edinmiş tacirlerdir.. Bunlarla konuştum. Onlar da ya köylere adam gönderip, yahut ta gelen köylülerden bunları alarak beslediklerini ve öyle sattıklarını söylüyorlar. Burada keskin bir tavuk pisliği kokusu vardır. Gene kendilerinin söylediklerine göre, bu tavukların yumurtalarından istifade etmiyorlarmış,, çünkü tavuklar bu yumurtaları kendileri kırıp yiyorlarmış..

* * *

İbadullah camiinin kapukomşusu bir han var. Sulu han denilen bu yerkârı kadim, büyük ve gayet muhkem yapılı eski tip esaslı bir handır. Otuza yakın odası var. Hepsi bir kabzımal yazıhanesi ve dükkânı. Avluda yüzlerce küfe sebze ve meyve mevcut. Sordum; burası toptan iş yapıyor. Yalnız çileği perakende verebiliyorlar. Adeta burası da başka bir âlem..

Hülâsa Ankarada tavuk ucuz, yumurta ucuz, sebze ucuz.. O kadar ki hele bu sene Ankarada sarahaten bolluk var, denebilir vesselâm.

S. R.

Ankarada Sulu Han

Hususî bir vaziyet var!

Ankara Belediyesi oktruvadan 200,000 lira kaybediyor

ANKARA, 7 (Milliyet) — Ankara belediyesi oktruvanın yeni şeklinden hayli mutazarrır olacaktır. Belediyenin geçen seneki oktruva varidatı yekûnu 270,000 lira idi. Yeni kanunla belediyelere verilecek gümrük resimleri yüzde onlarının nüfusa nisbetle tevzii Ankara belediyesini çok zarara sokacak ve esasen bir milyonu bile bulamıyan varidatı sekiz yüz bine kadar inecektir. Çünkü belediyenin elinde nüfus hesabile oktruva hâsılatı yerine ancak yetmiş bin lira kadar geçeceği tahmin olunmaktadır. Bu şekilde tam iki yüz bin liranın bütçe varidat kısmından tenzili lâzım gelmektedir. Belediye bütün bunları izah ederek Ankara belediyesi için hususî bir vaziyet bulunduğunu ve bu hususî vaziyete göre bir çare aranarak eski oktruva yekûnunun temin edilmesini Dahiliye vekâletinden esbabı mucibesi ile birlikte rica etmiştir.

Ucuzluk Böyle Olur

22½ Liradan itibaren

Ismarlama kostüm

Hereke ve Fesane kumaşlarından

En iyi malzeme kullanmak ve iki prova yapmak şartile meşhur bir makastar tarafından dikilecektir

Yerli Mallar Pazarı

İstanbul : Bahçekapı 4281

Foça asliye mahkemesi hukuk dairesinden : Foça kazasında topçu zabitanından yüzbaşı Ömer Beyin karısı iken kanunu medeninin meriyetinden evvel boşadığı İstanbul Ortaköy Merdevenli mahallesi fıstıklı sokağında Orhaniye kışlası civarında aralık köşk sokağında Mehmet ağanın (11) No hanesinde ikamet eden Gülizar Hanım aleyhine açtığı tescili talak davasında: müddeaaleyha Gülizar hanımın oturduğu evi terk ile semti meçhule gitmiş olduğu ve ikametgâhı da malûm olmadığı İstanbul adliye tebliğat müdürlüğü meşruhatından anlaşılmış olmakla davacının talebiyle tarihi ilândan itibaren on beş gün zarfında cevap verilmek üzere dava arzuhali suretinin mahkeme divanhanesine ilsak kılındığı Hukuk usulu muhakemeleri kanunun 141, 142 inci maddelerine tevfikan tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur. (4260)

İstanbul Asliye Mahkemesi birinci ticaret dairesinden :

Türkiye İş Bankası İstanbul şubesinin Bahçekapıda Celâl Bey Hanında numeroda Simon Uşaklıyan efendi aleyhine 7616 Türk lirasının tahsili hakkında 33-168 dosya numarasile ikame eylediği alacak davasından dolayı müddeialeyh ilânen vukubulan tebliğ ve rağmen mahkemeye müracaatla dava arzuhalini alıp cevap lâyıhası vermediğinden hakkında gıyap kararı verilerek dava arzuhali ve gıyap kararının mahkeme divanhanesine talik kılınmış olduğundan müddeialeyh Simon Uşaklıyan Efendi 13-7-933 perşembe saat 13,30 da mahkemeye gelmediği veya vekil göndermediği takdirde tahkikata gıyaben devam olunacağı ilân olunur. (4273)

Umumî Neşriyat ve Yazı İşleri Müdürü ETEM İZZET
Gazetecilik ve Matbaacılık T. A.